

Slovenska zveza na Švedskem

ISSN 1651-8292

Informativno
GLASILO
INFORMATIONSBLADET

Pomlad/Vår 2005
Št./Nr 10 Letnik/Årgång 4

Slovenska riksförbundet i Sverige

I
N
F
O
R
M
A
T
I
O
N
S
B
L
A
D
E
T

I
n
f
o
r
m
a
t
i
v
n
o

G
L
A
S
I
L
O

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem

Slovenska riksförbundet i Sverige

Naslovna slika / Uppslagsbild:

Darinka Berginc: Tihožitje

Foto Zvonko Bencek, Landskrona

VSEBINA

INNEHÅLL

Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Novice iz društev	5	Föreningsnytt
Naša cerkev	23	Vår kyrka
Vaša pisma	24	Era brev
Humor	33	Humor
Reportaže	34	Reportage
Literatura	44	Litteratur
Dobro je vedeti	46	Bra att veta
Naslovi	48	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/ansvarig utgivare:
Avguština Budja (-stina)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko / Ciril M. Stopar Tehn. urednik/Tekniker: **Zvonko Bencek**

Naslov uredništva:

Augustina Budja
Hantverkargatan 50
261 52 LANDSKRONA
Tel. 0418– 269 26

Elektronska pošta: **budja @bredband.net**

Prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. maja 2005

Skicka era bidrag till Informationsbladet senast
den 15 maj 2005

**Vesele velikonične praznike
vam želi uredništvo
Informativnega GLASILA
Slovenske zveze na Švedskem!**

Pustni krapji; foto in avtor Olga Budja, Helsingborg

Bistveni značilnosti demokracije sta tolerantnost in pripravljenost na dialog tudi z drugače mislečimi, tako je za uvod v št 111 Našega glasa (1992) zapisala Mihaela Barišič iz Stockholma in nadaljevala: Kdor tega ne ve, dela medvedjo uslugo svoji domovini in svojim rojakom. Tem njenim mislim se pridružujem tudi jaz.

Zamislimo
si skupino ljudi
v nekem prostoru. Mogoče
so to odrasli z vseh koncev sveta,
ki se trudijo naučiti jezik nove domovine.
Morda so to begunski otroci, ki ne razumejo,
kaj se od njih pričakuje in govori v tem novem okolju.
Ali se jim bo v tem "babilonskem" jezikovnem prostoru posrečilo
najti skupen jezik, ki bi bil po volji vsem ljudem z različnimi izkušnjami
in ozadji? Odgovor? Ena sama lastovka še ne prinese pomladi! Tako so tudi
uspehi teh ljudi pogojeni z več dejstvi. En sam človek ne more kaj dosti doseči.
Potrebno je,
da se v reševanje problema vključijo vsi, ki to želijo. Ljudje s podobnimi interesi
smo nekakšna celota. Notranja struktura te celote se pojavlja v slehernem
posamezniku celote; obenem pa ima vsak član svoj lasten značaj, ki
ga mora razviti, da bi se tudi celota lahko razvijala. Resnica je,
da se učimo, dokler živimo. Odkritost ni to, da povemo
kar mislimo, temveč da mislimo tisto kar govorimo.
Vsak posameznik mora najti lastno pot v vse
bolj odprto socialno okolje. Nihče se
ne more razvijati na lastno roko.
Napačno je tudi
verjeti, da smemo
počenjati vse, ne da bi čutili odgovornost. Nevednost
ni opravičilo, ampak izgovor. Kadar česar ne vemo, se potrudimo
poiskati dovolj znanja, s katerim potem pridemo do spoznanja. Priti
do spoznanja je umetnost. Znanost ne želi stvari samo razumevati ampak
tudi pojasnjevati. Umetnost pa nas uči razumeti življenje.

Na podlagi zgornjih misli in po nasvetu kolegice Danni Stražar, ki je lektorirala nekatere prispevke v tej številki, predlagam, da uvedemo novo rubriko: Pisma uredništvu, kamor boste bralci Informativnega GLASILA lahko posredovali svoja mnenja o našem skupnem tromesečnem časopisu – tako negativna kot pozitivna.

-stina

Predsednik ima besedo...

Vstopili smo že v peto leto novega tisočletja; v leto, ko si iz srca želimo zdravja, da bi poleti lahko obiskali svoje sorodnike v domovini ali pa imamo željo, da nas kakšen bližnji ali daljni sorodnik obiše tukaj na Švedskem, zdaj ko smo starejši in nam morda zdravje ne služi najboljše.

Čeprav to zimo nismo pričakovali veliko snega, nas je zasnežilo tako, da smo najrajši sedeli doma, gledali televizijo in si glavo belili z najrazličnejšimi skrbmi. Toda po vsakem dežju in snegu pride sonce. Zato tudi težko pričakujemo Velikonočnih praznikov, ker bodo potem zagotovo daljši dnevi, sonce bo pokukalo izza sivih oblakov in nam poslalo žarek poln veselja in nasmeha. Vsaj želimo si to in upamo, da nam bo tisti gospod na nebu uslišal prošnjo.

Prav tako bo sonce pokukalo v slovenska društva; tisti, ki imate društvene prostore, ste imeli že precej aktivnosti za pusta in Prešernov praznik ter za dan žena. Občni zbor Slovenske zveze bo to leto sredi aprila v SD Lipa v Landskroni, saj je minilo že veliko let, odkar smo ga imeli tam. Nato bo romanje v Vadsteno v maju, v maju in juniju se začnejo tudi balinarska srečanja in pikniki. V začetku septembra bo spet Srečanje starejših Slovencev v Barnakälla pri Bromölli. V oktobru bodo vinske trgatve, v Olofström pridejo na obisk zamejski Slovenci iz Avstrijske Koroške, ki bodo predstavili kulturno ustvarjanje koroških Slovencev v besedi, pesmi in sliki. V novembru bodo martinovanja, v decembru pa pride med nas sv. Miklavž, ki je zmeraj radodaren do otrok.

V nekatera društva je sonce posijalo močnejše, kajti po dolgem času se spet rojevajo nove sekcije in krožki. Če omenimo še oba slovenska medija na Švedskem: Informativno glasilo Slovenske zveze in olofströmsko Društveno glasilo, potem lahko rečemo, da je sončni žarek tudi nam Slovincem prinesel nekaj lepega in svetlega.

Prijatelji ohranite slovenski jezik in veselite se z nami, mi pa se bomo tudi potrudili in ne bomo pozabili na vas.

Želim vam Vesele Velikonočne praznike!

Ciril M. Stopar

Pomoč poplavljenemu področju v jugovzhodni Aziji

UO Slovenske zveze je sklenil, da pomagamo poplavljenemu področju v jugovzhodni AZIJI z denarno pomočjo v vrednosti 2000 kron. Ta denar smo poslali na naslednje organizacije: Rdeči križ (Röda korset) je dobil 1500 kron.

Caritas Sverige (Katolska kyrkan hjälpororganisation) je dobil 500 kron.

PONUDBA KNJIG IN REVIJ - Nova knjiga: Martin Krpan v švedskem jeziku

Izšla je knjiga Martin Krpan v švedskem jeziku, ki jo je napisal Fran Levstik

Cena je **125 SEK** + 33 SEK za poštnino. Naročite jo lahko pri: **Nydeå Förlag**. Naslov: Nyteboda, pl.2210, 280 70 Lönsboda ali pa na telefon: **0479 – 50058**.

Izšla je nova, dokumentarna knjiga Avguštine Budja **SLOVENC NA ŠVEDSKEM** v slovenskem jeziku. Knjiga je na 540. straneh, vsebinsko bogata. Naročite jo lahko pri uredništvu Informativnega GLASILA. Cena izvoda je 395 kron ali 10 500 tolarjev.

Slovenska izseljenska matica - Mesečna revija SLOVENIJA . SVET

Izseljenska matica je izdala **ново revijo** za Slovence po svetu, **Slovenija.svet**, ki je nadomestila staro revijo Rodno grudo. Cena za leto 2005 je **230 SEK**. Novo in zelo obsežno revijo lahko naročite preko elektronske pošte: tajka.martinec@zdruzenje-sim.si ali pa po tel: 00386 1 241 02 84, faks: 00386 1 425 16 73 Naslov: SIM, Cankarjeva 1/II, 1000 Ljubljana, Slovenija.

Ciril M. Stopar

KULTURNO DRUŠTVO SLOVENIJA
Olofström

Miklavž je radodaren tako do otrok kot tudi do odraslih

V Olofströmu že 30 let prirejamo miklavževanje za otroke. Ko so otroci odrasli, smo pa ta stari slovenski običaj obdržali za odrasle, kajti stare običaje in navade, s katerimi smo mi starejši odrasli v Sloveniji, moramo obdržati, saj so del naše kulture in del vrednot slovenskega naroda.

Miklavž je prišel od daleč in je utrujen...

Po dvajsetih letih se nam je to poplačalo, kajti med nami so zdaj otroci tretje generacije, ki jih starši, pa tudi dedki in babice pripeljejo med nas v društvene prostore. Ko so prišli med nas, smo jih prijazno in prisrčno sprejeli in čeprav so otroci dandanes zelo razvajeni, saj jim starši doma kupijo skoraj vse, so vseeno občutili, da je v slovenskem društvu pravzaprav prijazno in prijetno in da jih imamo radi. Velika razlika je med slovenskim sv. Miklavžem in švedskim »tomte«, ki prinese darila otrokom po družinah na božični večer. To dajemo otrokom

občutiti in verjamemo, da vseeno ne bodo pozabili, ko bodo odrasli, kako so nekoč z veseljem prihajali v slovensko društvo, da dobijo darilo od tistega Miklavža, ki je tako popularen v domovini Sloveniji.

Mimica Novak in Ivanka Hrabar v pogovoru

Zdaj imamo otroke, naše vnuke, stare od šest pa do 14 let. Tisti starejši bodo kar kmalu

začutili, da so že skoraj preodrasli za Miklavževa darila. To pomeni, da bomo čez nekaj let

morali to tradicijo praznovati zopet zgolj le mi, odrasli. Ker pa med nami ne bo vedno le naših starejših, bodo morali njihovi otroci, ki so zdaj stari od petintrideset pa tja do petdeset let, prevzeti njihova mesta v društvenih prostorih. Tako smo torej spoznali, zakaj se nam praznovanje sv. Miklavža zdi tako pomembno. Predvsem zato, ker se tu srečujejo vse tri generacije Slovencev na Švedskem, čez deset do petnajst let pa bo na poti tudi četrta generacija...

Sv. Miklavž se je tudi letos spomnil naših otrok v Olofströmu, paketi resda niso bili tako veliki kot jih dobijo doma, toda otroci so prišli tudi zaradi tega, da se srečajo. Letos jim je Miklavž prinesel v društvo tudi nov video in DVD sprejemnik, tako da ni bilo težav pri gledanju risank in otroških filmov. Starejšim je v drugi sobi zaigral Libero Markežič, mi pa smo ob tem veseli zapeli slovenske narodne. Zahvala gre našim trem kuharicam in pekem, Dragici, Ivanki in Silvani, ki so nas kot vedno zadovoljile z dobro Miklavževo večerjo.

USPEŠNA LIKOVNA SEKCIJA - Dve uspešni razstavi v 4-ih mesecih

*Dušanka Kalečinji;
Laxfiskaren*

Likovno sekcijo v Olofströmu sestavljajo: Dušanka Kelečinji, Nada Žigon, Silvana Stopar, Sabina Kranjc in Dušan Belec. Po šestih mesecih delovanja likovne sekcije so naši umetniki imeli že dve uspešni razstavi. Teh uspehov ne bi bilo, če ne bi imeli izkušene Dušanke Kelečinji, ki

vodi delo sekcije in krožka ter organizira razstave. Likovna sekcija dobiva tudi stoprocentno podporo upravnega odbora.

Na Slovenskem srečanju v oktobru so v spodnjih prostorih Folketshus-a pripravili odlično razstavo, ki je bila deležna pohvale slovenskih in švedskih gostov ter oblasti. Tudi ABF iz Olofströma in društvo Folkets hus jih vzpodbuja pri njihovem delu in razstavah. Prvo razstavo je svečano odprla veleposlanica RS v Stockholmu ga. Darja Bavdaž Kuret.

Silvana Stopar: Bergen i Slovenien – Triglav, nationalpark

KD Slovenija, Olofström Likovna razstava od 11 - 22. 01.2005 v zgornjem nadstropju Folkets Hus. Likovni umetniki: Nada Zigon, Dusanka Kelečinji, Silvana Stopar in Dusan Belec. Razstava 35 slik.

USPEŠNI RAZSTAVI V OLOFSTRÖMU

Silvana Stopar, Vitsipsbacke, Smålandsgård

Odkar deluje likovna sekcija v Olofströmu, so društveni prostori v Olofströmu kot prerojeni. Likovni krožek je pognal svoje korenine septembra lansko leto in ob nedeljskih popoldnevih so člani sekcije pridno ustvarjali umetnine, medtem pa so se v lokalni zbirali tudi drugi, se pogovarjali, gledali televizijo, poslušali glasbo, se ukvarjali z ročnim delom in podobno. Naenkrat smo ugotovili, da je kulturno življenje v društvu ponovno oživel. Januarja letos pa je krožek zamenjal dan dela, tako da se zdaj srečujemo ob sobotah.

Vodja likovne sekcije je že izkušena umetnica Dušanka Kelečinji, ki je imela do sedaj že veliko razstav. Tako je brez težav organizirala obe razstavi društvene likovne sekcije v Olofströmu. Prva razstava je že skoraj pozabljena, saj je bila v oktobru, ko so bili organizirani Slovenski kulturni dnevi.

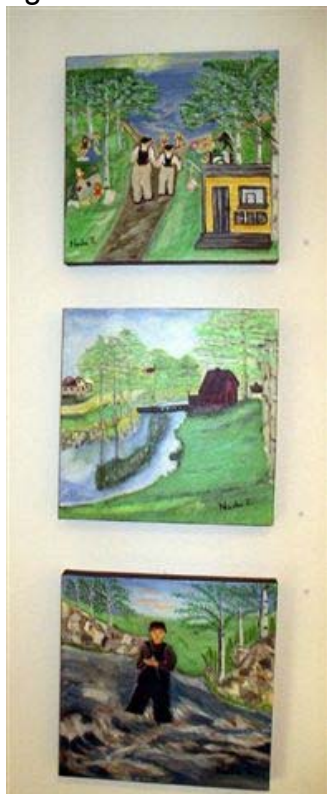
Druga zelo uspešna razstava je potekala od 11. – 22. januarja letos. Tokrat so razstavljali naslednji umetniki:

Dušanka Kelečinji, Nada Žigon, Silvana Stopar in Dušan Belec.

Odmor in pogovor
Razstavili so 35 umetniških slik, olja in akvareli, v zgornjem nadstropju Folkets hus, v razstavnem prostoru med olofströmsko knjižnico in prostori ABF-a. Na razstavo so se dobro pripravili, obvestili so

novinarje obeh pokrajinskih časopisov, plakate z barvnimi vabili pa razobesili na vseh oglasnih deskah v mestu. Prav tako so obvestili tajnika za kulturo na občini, tako da je leta to objavljaj v občinskih oglasih in na njihovi domači internetni strani.

Predsednik društva je natiskal vse plakate in jih poslal vsem kulturnim društvom v občini ter obveščal o

Dušan Belec; *Lyxvilla* dogodku preko elektronske pošte.

Člani sekcije so pripravili tudi velik plakat s slikami in imeni umetnikov, ki so ga postavili na samem prizorišču razstave. 11. januarja, na dan predstavitve umetniških del, so bili prisotni vsi umetniki, ki so obiskovalcem ponudili bonbone, sok in mineralno vodo.

Nada Žigon: *Sommaren 1965; Folje ån; Fiskaren*

Naslednje dni pa je bil prisoten na razstavi po en član sekcije, tako da so lepo sprejeli obiskovalce in ponosno predstavljali slovensko društvo v Olofströmu ter svojo domovino Slovenijo.

D. Kelečinji, *Islandsberg*; Nada Žigon, *Nässumkvärn*

Več drugih priznanih umetnikov je obiskalo razstavo slik in zapisalo stavke občudovanja v spominsko knjigo. Eden izmed njih je bil tako presenečen nad kvaliteto slik,

da se je hotel takoj priključiti slovenski likovni sekciji in plačati članarino, toda njegovi cilji

so bili po njegovem pripovedovanju precej višji od naših, zato smo to odbili, saj želijo naši likovniki obdržati neodvisnost in ostati slovenski likovni krožek.

Švedski novinar si z zanimanjem ogleduje razstavljenega dela slovenskih umetnic in umetnikov

Posebna zahvala gre Dušanki za organizacijo razstave, podpori upravnega odbora KD Slovenije, ABF-u in vodstvu društva Folkets hus, ki nam je plačalo zavarovanje za slike. O razstavah likovnih del v Olofströmu bomo še dosti slišali.....

Dušanka Kelečinji, Nada Žigon, Silvana Stopar in Dušan Belec

DRUŠTVENO GLASILO

V Olofströmu že deseto leto izdajamo Društveno glasilo v slovenskem in deloma v švedskem jeziku. Vsako leto izide 5 števil. V februarju smo izdali 39. številko na 24-ih straneh. Če kdo želi dobivati ta časopis in ni član KD Slovenija v Olofströmu, je v tem primeru letna naročnina 140 kron. Naročite se lahko na tel: 0457-77185 ali na elektronski naslov: slovenija.olofstrom@telia.com

REKORDNO ČLANSTVO V OLOFSTRÖMU

V letu 2004 je KD Slovenija v Olofströmu zabeležila rekordno

število 230 članov. Zahvala gre dobremu delu upravnega odbora in izredni pomoči članov ter mediju društva: Društvenemu glasilu.

Čestitka za Veliko noč

**Članom in bralcem glasila želimo vesele
in blagoslovljene Velikonočne praznike.**

UO KD Slovenija, Olofström

PLAN DELA ZA LETO 2005

- ◇ 5. marec, občni zbor in praznovanje Dneva žena v Olofströmu.
- ◇ 18 in 19. marec, Velikonočni izlet v Rostock v Nemčijo.
- ◇ 21. maj, društveni balinarski turnir in družabno srečanje v Olofströmu.
- ◇ 14. maj, romanje v Vadsteno z avtomobili. Sv. maša bo ob 12.00 uri.
- ◇ Sobota, 4. junija, v Olofströmu ob 16.00 uri.
- ◇ 11. junija bo slov. sv. maša v Nybru ob 16.30 uri.
- ◇ 11. junij, balinanje in prijateljsko srečanje članov v mestecu Kallinge.
- ◇ 3. september, srečanje starejših Slovencev in slovenski piknik v Barnakälla pri Bromölli. Na vrtu so zgradili tri nove okrogle SPA bazenčke v naravi.
- ◇ 22. oktober, Vinska trgatev 05. Kulturni obisk in nastop zamejskega koroškega okteta Suha in orkestra Podjurski Trio iz Avstrije, v novi plesni dvorani Jämshögs Medborgarhus.
- ◇ 30. oktober, slov. sv. maša v ob 11.00 uri Olofströmu, v Nybru ob 16.30 uri.
- ◇ 17. december, sv. Miklavž za otroke in praznovanje božičnih praznikov.
- ◇ Spomladi in jeseni, krožek likovne sekcije ter razstave njihovega dela.
- ◇ **Društveni prostori** bodo odprti, ko bo likovna sekcija imela krožek, to je ob sobotah od 16.00 ure naprej. (trikrat mesečno od januarja- maja in od septembra - decembra). Za datume, kdaj bodo društveni lokali odprti, pokličite Cirila ali vodjo likovne sekcije Dušanko Kelečinji.
- ◇ Začetniški krožek slovenskega jezika za otroke bo ob sobotah popoldan ali po dogovoru s starši.

Takole si po maši v našem društvu privoščimo malo prigrizka...

UO KD Slovenija

Foto in tekst: **Ciril M. Stopar**

Čestitka mami Krescenciji Meglič iz Köpinga.

V teh prihajajočih dneh bo praznovala svoj jubilejni praznik, 70. rojstni dan, draga Krescencija Meglič. Vse najboljše in vsega, kar si sama želi, naj se ji izpolnijo želje za praznične dni. Mi vsi skupaj pa ji želimo okrevanja in trdnega zdravju, veliko volje in poguma pri svojem vsakdanjem terapevtskem delu ter dobrega počutja s svojim možem Jožetom in z nami vsemi, ki vas imamo radi.

Draga Cencka

Sonce vzhaja in zahaja, poletje pride in zopet gre, prijateljstvo med nami naj nikdar ne zamre.

Sanje mladosti naj vedno živijo

in naj krasijo življenje vse dni,

nikdar za vedno naj ne zbledijo,

upanje v srečo in zdravje naj vedno živi!

Člani društva vam želimo vse najboljše, naj se izpolni vse kar upate, vse kar iščete naj se odkrije, vse kar si želite naj se uresniči, in vse kar čutite naj se vam v osebno srečo vlije. Naj zdravje vrne se nazaj, da se boste z nami v društvu veselila in prepevala kot nekdaj. Sprejmite prisrčne čestitke članov in prijateljev društva Simon Gregorčič

Delovni plan društva Simon Gregorčič, Köping.

Društvene prostore imamo odprte vsako soboto od 18.00 ure dalje. Vsako soboto poskrbi dežurni, ki je na vrsti, da so prostori odprti za vsakega, ki želi priti v društvene prostore. Prav tako imamo odprte prostore vsakokrat ob nedeljah po slovenski maši in ob posebnih aktivnostih. Vsak teden ob sredah imajo ženske svoj ženski krožek med 16.00-18.00 uro, ob četrkih pa se zbirajo moški in imajo svoj krožek ob istih urah.

Vsekakor imamo v letu 2005 planirane še druge dejavnosti in aktivnosti, ki pa jih navajamo po naslednjih datumih:

Januar:	Občni zbor, sestanek.
Februar:	Družabni večeri, maškerada v Göteborgu.
Marec:	12.3., Dan žena, čas in kraj po dogovoru. 26.3., Materinski dan.
April:	30.4., Majski kres v naravi - pri družini Macuh.
Maj:	14.5., Binkoštno romanje v Vadsteno.
Juni:	24.6., Praznovanje poletnega časa. Letos načrtujemo potovanje z mini avtobusom na Nordkap.
Juli, Avgust, September:	Takrat je čas poletnih dopustov, vse aktivnosti društva imamo po dogovoru.
Oktober:	Načrtujemo potovanje z mini avtobusom na vinsko trgatav v Slovenijo.
November:	Dan mrtvih, praznovanje Očetovega dne in Martinovanje.
December:	Miklavž obiskuje naše najmlajše. S Silvestrom zaključimo leto. Praznovanje bo v naših prostorih, po dogovoru.

Vse najlepše in najboljše v letu, ki je pred nami!

Osebnih želja je seveda v letu, ki prihaja, veliko. Sem eden izmed tistih, ki bi bili srečni, če bi se jim izpolnila samo ena želja. Vsekakor vsak hrepeni po nečem velikem, najlepšem in seveda najboljšem. Želja mora biti veliko in vse bi se morale izpolniti. Seveda ne bi bilo zanimivo, da bi se stvari uresničile kar same od sebe. Zato si moder človek sam zastavi številne kratkoročne cilje, določi sredstva in način življenja. Večkrat so seveda cilji sestavljeni, oblikovani in zaželeni, kljub vsemu pa vprašanje, kako do teh ciljev priti, še vedno ostane.

Tako imamo tudi v društvu Simon Gregorčič v Köpingu precej lepih ciljev. Moja želja v funkciji predsednika društva je, da si pomagamo in s skupnimi močmi vztrajamo za doseg delovnega plana življenja in vsakdanjosti v našem društvu.

Želim poudariti, kako pomembno je ustvarjati, se družiti in skrbeti drug za drugega kot ena družina. Lahko bi našteval in na široko opisoval skupno sodelovanje in srečanja med ljudmi v društvu, a želim le s kratkimi besedami in mislimi povedati mnenja in želje, kar je še toliko bolj pomembno na začetku leta.

V novem, prihajočem letu, za katerega se še ne ve, kaj bo prineslo, naj bo za vse dovolj sreče, zdravja, razumevanja, zadovoljstva in prijateljstva. Vsem ljudem želim vse dobro in vse najlepše v letu, ki je pred in že med nami. Želim si, da bi še naprej sodelovali in ostali v tako dobrih prijateljskih odnosih.

Ob tej priložnosti se želim iskreno zahvaliti najprej upravnemu odboru za potrpljenje z menoj, za vse dobro opravljeno delo in skrbi, ki ste jih vložili v društvu v Köpingu. Prav tako hvala vsem ostalim članom za ves trud in skrbi, ki jih vlagate med letom ob naših skupnih srečanjih. Želel bi, da si v bodoče pomagamo drug drugemu ter tako s skupnimi močmi ohranjamo kulturo, materinsko besedo in slovenske navade.

Kot predsednik društva želim in upam na pomoč v tem letu, kajti imamo lepo zastavljene načrte, v teh sta tako potovanje na Nordkap kot potovanje na trgateg v Slovenijo v oktobru. Dragi člani, dovolj je časa, da si lahko splaniramo potek življenja skozi leto, poskušajmo si najti čas za to, da si bomo ogledali lepote dežele Švedske, ki je zelo zanimiva. Veseli smo lahko, da imamo tako kratko pot do tega zastavljenega cilja, kajti večkrat slišimo od naših znancev, kako lepo je tam gori na severu, da je vredno ogleda in podobno.

Rad bi povedal, da ne čakajmo preveč, kajti v življenju se lahko vse prehitro spremeni, prehitro lahko pride čas, ki ti ne dopušča uresničevanje ciljev v življenju. Zato ne obupajmo, ponosni smo lahko, da živimo v tako lepih krajih, še bolj ponosni pa bomo, ko si bomo ogledali kraje in stvari, že tolikokrat opisane od ljudi, ki so potovali po teh krajih severnega dela dežele Švedske.

Alojz Macuh

Novice iz Göteborga

SLOVENSKI DOM

Ob polnoči na leto 2005 smo si zaželeli veliko sreče, zdravja, nazdravili in bili veseli, da je prejšnje leto bilo uspešno. Kaj nam bo prineslo letošnje leto?

Veliko pridnih slovenskih rok je prišlo delat na Švedsko v letih od 1960 do 1970, z namenom zaslužiti in se vrniti domov. Mnogi so zgradili dom v domovini za svojo kasnejšo vrnitev, vendar se vsem te želje niso izpolnile. Otroci so zrasli, končali šole, dobili poklic ki so ga izbrali, se morda poročili, dobili smo vnuke in tako nas nekaj veže, da še vedno ostajamo tukaj. Smo srečni in zadovoljni, življenje pa tako teče naprej. Nihče ne pomisli, da po vseh letih dela v službi in doma lahko čez noč pride tudi bolezen. Smo v letih in le-ta zahtevajo svoje. Po telefonu izvemo, da ta ali on leži v bolnici, gremo ga obiskat, nihče pa ne pomisli, da žena ali mož tega bolnika prav tako potrebujeta tolažbo in pomoč. Nasveti velikokrat niso v pomoč, ker so razmere različne in nedosegljive. Bolnik dobi zdravila in vso potrebno pomoč za ozdravitev v bolnišnici, če se le da, lahko dobi terapijo, ki

velikokrat ni mogoča v domačem okolju ampak v kakšni drugi ustanovi. Vsi smo v letih, da nas lahko prizadene bolezen in ob takšnih trenutkih lepa beseda in obisk veliko pomenita. Vsem bolnim torej želimo skorajšnjega okrevanja.
Ples na glasbo orkestra RUBIN

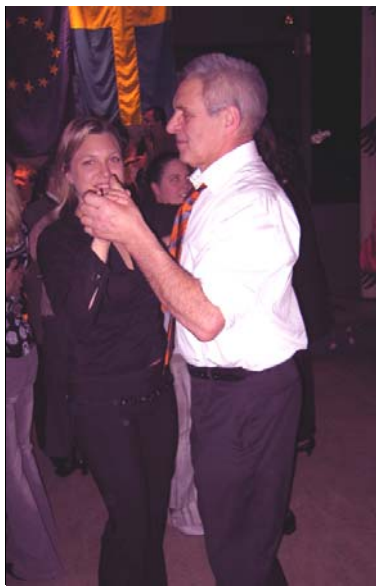
22. januarja je Slovenski Dom imel občni zbor, ki je bil dobro obiskan, upravni odbor pa je ostal nespremenjen. Za predsednika je bil soglasno izbran Jože Zupančič. 5. februarja

smo imeli Kulturni dan in Pustno veselico v Backa Folkets Hus. Prireditev smo začeli s slovensko himno. Po kratkem uvodu sem prebrala Prešernovo romanco Hčere svet.

Simon Zupančič je zapel dve pesmi ob spremljavi harmonike. Večer smo nadaljevali s pustno veselico. Ples ob ansamblu Rubin iz Novega Mesta, dobra večerja in kapljica, bogat srečolov in seveda pestre maske, izmed katerih smo izbrali najlepše in jih nagradili. Hvala vsem za vso pomoč pri delu in pripravi, družinam za prenočevanje glasbenikov in vsem tistim, ki ste prišli na zabavo.

Brez pridnih rok v kuhinji pustna veselica pač ne bi uspela...

Foto: Zvone Podvinski

Načrti dela do konca leta:

20. marec Po maši dan mamic in staršev
14. maja Romanje v Vadsteno
19. junija Po maši v Angeredu, Dan državnosti
Oktober Potovanje v Slovenijo, ca 10 dni
12. november Martinovanje
Silvestrovanje bo, če bo dovolj prijav.

Štirinajstdnevna srečanja se ponovno začnejo 23. februarja v Göteborgsrummet ob 18. uri. Članarina je ostala nespremenjena, 300:- za družine in 200:- za samske. Nekateri izmed

nas imate še kakšno drugo dejavnost v svojem prostem času, zato je težko najti skupen čas še za kakšno drugo dejavnost, morda kakšen piknik ali pohod v gozd.

”Vesele babice” smo bile od 3.-5. decembra 2004 v Hamburgu. V božično okrašenem mestu, dobro založenim s stojnicami, so nas vabile vonjave pečenega kostanja, klobas in drugih dobrot. Ker je pihal dokaj mrzel veter, smo si privoščile vinglög, ki je pogrel telo in ušesa. Kupile smo tudi nekaj za naše vnuke in zase seveda tudi, saj je bila razprodaja. V noči iz sobote na nedeljo me je ob 00.15 presenetilo trkanje na vrata, vstopile so babice, ki so zapele, natočile peneče vino in mi zaželele vse najboljše za rojstni dan. Bila sem vesela in ganjena. Hvala vam.

Vsi ti naši izleti vsako leto v decembru nam veliko

pomenijo, saj smeha in dobre volje ni nikdar preveč. To tradicijo bomo obdržale in kakšen bo cilj za letos??

Vsem članom, ki prebirate Naše glasilo, želimo veliko zdravja in sreče pri delu v letu 2005.

Vesel velikonočne praznike!

Za Upravni odbor
Slovenski Dom Göteborg

Marija Kolar

Na občnem zboru - le tega smo imeli 15 januarja - ni prišlo do nobenih presenečenj. Pri krmilu je ostala enaka, preizkušena ekipa katera je tam že od leta 2001. Zanimivo je, da se na sicer dobro obiskanem občnem zboru pri volitvah za nobeno od mest v upravnem odboru ni prijavil nihče od sodelujočih. Kakšna razlika! Še pred desetimi leti je bil vsak kandidat predmet žolčnih razprav; je primeren, ali ima dovolj visoko moralo za opravljanje funkcije? Tega danes ni več. Ves čas je bil prisoten občutek, da vsi samo čakamo, da bo predsednik razglasil konec in se bomo posvetili zabavnemu delu občnega zbora.

To kar sem napisal nikakor ne pomeni da so ljudje čisto neprizadeti, marveč se nanaša le na opravljanje določenih funkcij. Splošna pripravljenost za pomoč je prisotna na vsakem koraku, dokler bo tako bo tudi delo v Upravnem odboru občutno lažje.

UO SKD Planika izvoljen na OZ 15. 01. 2005

Predsednik	Ivanka Franseus	Tel. 040 - 49 43 85
Podpredsednik	Marjeta Pagon	Tel. 040 - 94 26 52
Tajnik	Jozef Ficko	Tel. 040 - 18 75 64
Blagajnik	Jozef Kenič	Tel. 040 - 94 98 90
Član UO	Jozef Bergoč	Tel. 040 - 96 94 51

Program važnejših prireditev

Dan žena bomo praznovali v petek, 11.03, poletni piknik bo 18. junija na Bulltofti, 22. oktobra pa bo v dvorani PRO na Spangatan 37 trideseti jubilej pevskega zbora Planika. Dedek Mraz, Božiček in Lucija 09. decembra, 31. decembra pa bomo v Planiki pričakali Novo leto.

Datumi kateri se nanašajo na drugo polletje 2005 so začasni, o morebitnih spremembah vas bomo pravočasno obvestili.

Jof.

LIPA

V slovenskem društvu LIPA v Landskroni so v soboto, dne 19. februarja imeli svoj redni letni občni zbor. Po telefonskem pogovoru s Cirilo Lazukič smo izvedeli, da je ostal upravni odbor društva za leto 2005 nespremenjen. Še naprej je predsednik Andrej Lazukič iz Bjuva.

L. 1992 je bila v okviru LIPE ustanovljena mladinska sekcija Lipica. Na posnetku slovenska mladina iz Landskrona in Malmöja v prostorih društva LIPA v Landskroni

Pevski zbor Lipa nastopa v društvu Slovenija, Gütersloch, Nemčija, (okrog l. 1982)

Glasbena sekcija Lipa, 1978: oktet Lipa, trio sestre Budja, orkester Lastovke, otroški zbor Valovi; Göteborg 1978

LIPA: Proslava ob 1. obletnici samostojnosti Slovenije (1992), v Landskroni

Brez posebne nostalgčnosti, vendar s čutom za podajanje pravih podatkov, bomo o zgodovini društva ORFEUM rekli, da je delo društva nadaljevanje kulturne tradicije prvotnega slovenskega društva TRIGLAV (1968) v Landskroni in pozneje LIPA (1977). Na to spominjajo številni zapiski in posnetki. Nekaj le-the je prikazanih v sliki in besedi zgoraj.

ORFEUM

V slovenskem pevskem društvu ORFEUM (1999) v Landskroni so občni zbor opravili že 5. februarja. Tudi tam v upravnem odboru društva ni prišlo do sprememb. Predsednik je tudi za leto 2005 Augustina Budja iz Landskrone.

- Kratkoročni cilji društva so - bolj redne pevske vaje in tečajji slovenskega jezika in kulture za otroke in odrasle. Po želji tudi tečaj švedskega jezika in kulture.
- V nedeljo, dne 6. marca bo zbor Orfeum nastopil na jubileju 10-letnice katoliške cerkve v Landskroni (1995-2005). Na tem slavlju bo zraven domačega župnika Kristiana Solla ter katoliškega škofa Andersa Arboreliusa prisostvoval tudi slovenski duhovnik Zvone Podvinski

Posnetek: Pevski zbor Lipa (današnji Orfeum) na proslavi otvoritve katoliške cerkve, 1995

2000: Snemanje pri Mali Nedelji istoimenske pesmi, videoprojekt GLASBENI MOSTOVI, prod. Matjaž Koncilja. Na sliki: mama Angela in sin Janez Budja, druga vrsta sestre Budja, v ozadju z leve Ilko Stopinšek, Emica Stopinšek in Štefka Budja

Po nastopu sester Budja na dobrodelnem koncertu v domačem kraju pri Mali Nedelji, 2002; zakuska v družbi Danice in Ivana Dolenc in sorodnikov v gostilni Slekovec

- Dne 27. aprila bo v Landskroni, oziroma na otoku Ven, otvoritev muzeja Tycho Brahe. Za to priložnost je občina Landskrona poslala vabilo občini Ribnica, s katero sta povezani preko projekta sester Budja z naslovom GLASBENI MOSTOVI (2000/2001), da naj bi se trije delegati z županom udeležili slavlja. Če bo odgovor iz Ribnice pozitiven, bodo nekateri člani društva Orfeum imeli

nalogo posredovalca pri pogovorih in informacijah, ter se tako tudi sami udeležili tega slavja. Več o tem lahko vidimo spodaj v švedskem jeziku.

<http://www.tychobrahe.com/bilder/kyrkan20050110.htm>★
Allhelgonakyrkan på Ven blir nytt Tycho Brahe museum

Invigningen av det nya Tycho Brahe museet kommer att hållas av HKH Kronprinsessan Victoria den 29:e april 2005. Högtidstalare vid invigningen blir professor John Robert Christiansson från Luther College.

★**Öppettider 2005!**

Tycho Brahe minnena har nu stängt för säsongen. Vi tar dock fortfarande emot grupper som förhandsbokat guidning på anläggningen. Bokningar gör på telefon 0418-470582. Bokning kan också göras direkt från [bokningssidan](#). För allmänheten öppnas anläggningen den 30:e april och är sedan öppen dagligen till och med den 2:a oktober. ★**Kontakta oss: tychob@landskrona.se**

Jeseni, 2002: Predstavniki društva Ofeum na večerji z delegacijo iz Ribnice in političnimi voditelji občine Landskrona, v restavraciji pri Slovencu Glenu Prevolnik.

Delegacija iz občine Ribnica z županom Jožetom Tankom na čelu in v spremstvu sester Budja – Gabrijele Olge in Augustine ter Zvonkota Bencek na obisku v Landskroni, 2002

Obisk ribniškega župana, direktorice ter predstavnika Obrtnikov na obisku v Landskroni, 2002. Na posnetku z županom Landskrone Gösto Nilssonom ter direktorjem občine g. Borgom.

Otroški pevski zbor Orfeum, 2002 v snemalnem studiju MMV v Helsingborgu za zgoščenko AVE, 2002/03.

- Eden največjih ciljev za bodoče leto v okviru društva je ta, da bi do jeseni zbrali in posneli dovolj izvirnih pesmi za novo zgoščenko.

Pri članih pevskega društva ORFEUM ne gre več le za aktivnosti društva kot takšnega ampak gre za življensko potrebo po izražanju s pomočjo glasbe in petja. Morda bi ta potreba ne bila tako močna gonilna sila, če bi živeli doma v Sloveniji. Tam se z lahkoto najdejo poti do istomislečih sosedov, kar na Švedskem za Slovence ni tako enostavno, saj smo močno raztseni po tej širni deželi, pa tudi složni nismo preveč. Socialnih vezi nam manjka, kar se z leti še stopnjuje. Na Švedskem menimo Slovenci, da smo dobro uspeli in se počutimo tu doma, kakor hitro pa je potreben kakšen kontakt s švedskimi uradniki, se takoj začuti, da se naša mnenja razhajajo - še vedno nas *integrirajo* in devajo v isti koš s poznejšimi priseljenci, ki so povečini begunci iz Azije, Afrike in Južne Amerike. To deluje zelo osveščujoče in nas vedno spomni, da so naše korenine vzkile nekje drugje, ne na švedskih tleh in v šveskem okolju. Tako smo hočeš – nočeš odrinjeni na obrobek švedske družbe. Da bi bilo to za nas manj boleče, si utiramo pot do švedske duše s pomočjo slovenske pesmi.

K naši kulturni ustvarjalnosti smo pritegnili tudi mlade Slovence, ki so rojeni na Švedskem. V pevski sekciji društva Orfeum so zastopane kar štiri generacije Slovencev na Švedskem. Že nekaj let pa so to predvsem člani družine Budjevih.

Kaj potem, če nam kdo očita nostalgijo in slavospev minulemu času! Naše življenje je prekratko, da bi si kar naprej metali polena pod noge, se grenili na ta način in se spakovali nad drugimi. Prekratko je tudi za naše možnosti, da bi nam povsem uspelo premagati in prepričati velikana, večinski narod na Švedskem. S pesmijo pa imamo občutek, da to uspevamo. Pravijo, da

je vsak svoje sreče kovač – v to pač nismo vedno povsem prepričani, saj smo zelo, zelo odvisni od našega okolja.

Posnetek družine Budja po enem prvih pevskih nastopov v Landskroni, l. 1971

Otroški zbor Valovi, pod vodstvom Olge Budja, nastop za Dan žena v prostorih društva Lipa, 1979

**Vsem bralcem Informativnega GLASILA
voščimo vesele velikonočne praznike
GLAD PÅSK!**

*Pirspevek o otvoritvi muzeja Tycho Brahe je z e-pošto poslala Olga Budja
Za pevsko društvo ORFEUM v Landskroni*

Gusti Budja

VADSTENA 2005

32. slovensko romanje in slovensko srečanje,
s poudarkom na srečanju s Slovenci iz Berlina

Spoštovane rojakinje in rojaki!

Leta 1974 vas je p. Janez Sodja, tedanji slovenski dušni pastir na Švedskem, prvič zbral v Vadsteni, ki je po vaši zaslugi postalo mesto tradicionalnih slovenskih romanj in srečanj na Švedskem. Letos bomo tako že 32-ič zbrani pri Sv. Brigiti Švedski. Kaj pomeni vaša zvestoba, kaj pomeni ves vaš napor za ohranjanje slovenstva na Švedskem? Vadstena vselej dokazuje prav to, kako pomembno je to srečanje Slovencev z vse Švedske prav na tem svetem kraju. Hvala vam za vašo zvestobo Bogu, Kristusovi Cerkvi in domovini Sloveniji, ki jo z vašo prisotnostjo in lepim sodelovanjem še naprej potrjujete. Dobrodošli v čimvečjem številu na ta sveti kraj, da si izprosimo potrebnega Božjega blagoslova ter zdravja in notranjega miru, pa varstva in priprošnje Nebeške Matere Marije, Sv. Brigite Švedske, kakor tudi blaženega Slomška, Stepinca in Matere Terezije.

Romanje in srečanje smo morali premakniti na soboto, ker je binkoštni ponedeljek postal delovni dan. Zato bomo imeli letos prvič slovensko romanje ter srečanje naših rojakov z vse Švedske in iz Berlina ter Hamburga v Vadsteni na binkoštno soboto. To bo 14. maja z začetkom slovesne sv. maše ob 12. uri, ki jo bo vodil prelat Jože Kopeinig iz Tinja na avstrijskem Koroškem. Gospod Jože vodi dom Sodalitas v Tinjah. Je pa tudi ravnatelj Mohorjeve družbe v Celovcu in nam bo v dvorani predstavil zibelko korenin in našega naroda.

Somaševal bo g. Dori Pečovnik, župnik slovensko nemške župnije Sv. Elizabete v Berlinu, kakor tudi vaš dušni pastir Zvone Podvinski. Gospod Dori bo vodil v Vadsteno večjo skupino Slovencev iz Berlina in Hamburga. Z njimi bo tudi ansambel Druga generacija, katerega člani bodo poskrbeli za prijetno vzdušje in lepo slovensko veselico po sv. maši. Misijski pastoralni svet pa bo poskrbel za jedačo in pijačo. Vas pa prosim za darove za tombolo. Hvala, tisočkrat hvala!

Potrudite se in v čimvečjem številu poromajte v Vadsteno na binkoštno soboto, to je 14. maja 2005. Pred sv. mašo bo prilika za sv. spoved, kar vam toplo priporočam, da izkoristite priložnost. Tako bo romanje in slovensko srečanje imelo še večjo vrednost.

Dobrodošli v Vadsteno 14. maja 2005!

Bližajo se VELIKONOČNI PRAZNIKI.
Vsem bralcem Informativnega GLASILA voščim
lepo doživete praznike in veselo ALELUJO!

Foto in tekst:

Vaš duhovnik
Zvone Podvinski

Pismo iz Slovenije

Zima naj bi se začela počasi poslavljati, saj jo prav v teh dnevih kurenti in druge maškare pridno preganjajo. A to prav nič ne pomaga, saj je šele prav zdaj pokazala svoje zobe. Zato bodo telohi in zvončki še kar lepo počakali s cvetenjem.

Kar se tiče političnega stanja v Sloveniji, je ta po volitvah še vedno v znaku prilagajanja. Nova vlada se počasi navaja na vladanje in novinarji so še kar prizanesljivi do nje, saj prvih sto dni še ni minilo. A počasi se kažejo znaki sprememb. V posameznih ministrstvih so se zamenjale celotne ali skoraj celotne ekipe, vlada pa počasi in previdno pripravlja zakon za zamenjavo generalnih direktorjev uradov, ki jih je imenovala prejšnja vlada. Čeprav je premier Janša zagotavljal, da bo imenoval ljudi po strokovnosti in ne po politični barvi, se čedalje jasneje kaže, da se tega ne bo čisto držal.

Veliko dela bo imel minister za zunanje zadeve Rupel, kajti Slovenija je v začetku leta prevzela predsedstvo OVSE-ja, to je Konference o evropski varnosti in sodelovanju, ki je namenjena razvoju in utrjevanju varnosti na evropski celini po poti sodelovanja in ima 54 članic, med katerimi sta tudi ZDA in Kanada.

Tudi drugim ministrstvom ne bo zmanjkalo dela. Še posebej delavno bo najbrž pri ministru za zdravje Andreju Bručanu, saj afere v zdravstvu kar bruhajo na dan. Kaže, da so mnogi slovenski zdravniki in zobozdravniki pozabili na Hipokratovo prisego in se podali po Mamonovi poti pridobitništva in grabežljivosti. Tako so na primer odkrili zdravnike, ki so odprli privatne laboratorije, nekateri kar doma v kuhinjah, in tam v prostem času pregledovali tkiva bolnikov, na desettisoče tkiv, kar jim je prineslo mastne denarce. Najhuje pri tem je, da zaradi preobilice dela niso dela opravili natančno in v najkrajšem času in lahko samo domnevamo, da je zaradi tega kakšen bolnik tudi umrl. Med zobozdravniki pa so taki, ki izkoriščajo dolge čakalne vrste pacientov, popravljajo zobe privatno, zaračunajo celoten znesek pacientu, poleg tega pa pošljejo račun še Zavodu za zdravstveno zavarovanje. Ko je Zavod to ugotovil, je hotel spremeniti kontrolne obrazce, nakar so se zobozdravniki oziroma njihova sindikalna organizacija z vsemi štirimi uprla. Zadeva zaenkrat stoji. Samo upamo lahko, da bo Zavodu uspelo zavreti to nesramno ožemanje ljudi v stiski.

Tudi minister za gospodarstvo Andrej Vizjak se najbrž ne bo pritoževal nad pomanjkanjem dela. Stečajni tekstilne in obutvene industrije so postali vsakdanja vest. Nedavno tega so zaprli tovarno čevljev Planika. Na Vrhniki so iz Industrije usnja že odpustili več kot polovico delavcev, država pa se ne more odločiti, ali bi jo prodala ali dokončno zaprla. Prav tako je šlo v stečaj več tekstilnih tovarn, med njimi tudi take, ki so dobile državno pomoč, pa so jo njihovi direktorji lepo prenakazali na svoje račune, tovarne in delavce pa pustili počasi umirati. Zakonodaja in sodstvo sta rak rana slovenske države. Zato bo tudi minister za pravosodje Lovro Šturm imel polne roke dela.

Naštela se vam kar nekaj nič kaj vzpodbudnih vesti iz domovine. Vendar ni vse tako pesimistično kot se bere. Ljudje so še vedno odprti in gostoljubni, narava pa je še vedno lepa.

Rada Pišler

Bena s sestrično Doro

Proti koncu januarja smo se z možem Mitjo in sinom Tomijem odpravili na obisk proti Švedski. Radi bi presenetili sestrično Doro Tuomainen, ki je slavila 40. rojstni dan. Na skrivaj smo bili dogovorjeni s teto Gustiko, Dorino mamo, da bomo prišli k njej in presenetili Dorico in njeno družino na sam večer slavja. Naš plan je uspel do popolnosti, tako da mi je bilo skoraj žal, da nisem vseeno vsaj majčkeno dala vedeti, da mogoče pridemo. Dora in njeni so bili čisto šokirani. Ko so nas zagledali na vratih, jim je zaprlo sapo. Dorico so oblile solze kakor tudi njeno hčerko Tanjo. Dolgo se nismo mogli objemati in pojasnjevati, kajti na vratih so se pojavljali novi in novi gostje, ki so zaželeli Dorici srečo in zdravja za njen praznik. Proti sedmi uri zvečer nas je bilo več kot 80.

Dora nas je pogostila z izvrstno predjedjo in nato s tajsko večerjo. Pozneje so postregli s torto in nočne jedi – sir, klobase, kratka razni narezki. Pijača je bila tudi eksotična, kot bi pristali v kakšni znani restavraciji v Sloveniji.

Dora Tuomainen, slavljena večera

Oblačila so se lepo ujemala z modo 70-ih let...

Elias in Bena

Pa še nekaj originalnih nošenj na Dorinem slavlju

Na Švedskem ni gostiln v tem smislu kot so to v Sloveniji. Zato si gostitelji zavihajo rokave, kadar je kakšen večji praznik in se

potrudijo z lastno fantazijo. Tako je bilo tudi pri Dori. Z družinico smo ostali v Landskroni pet dni. Obiskali smo skoraj vseh 40 sorodnikov ali jih srečali na domu pri katerem od njih.

Posebnost Dorinega slavlja je bila tudi v tem, da je bilo zaželeno priti oblečen v garderobo 70-ih let (Kdo se ne spominja orkestra ABBA ter ostalih oderskih zvezd?) Tudi mi smo se oblekli v nekakšne živobarvna oblačila, tako da nas je Dora sprva še težje prepoznala.

Na poti domov smo se oglasili pri moževem bratrancu v Nemčiji. Od doma smo bili vsega en teden, a smo dobili obilico bogatih vtisov in srečali veliko število sorodnikov – na Švedskem in v Nemčiji. Pa še srečo z vremenom smo imeli! Vsi ti vtisi mi bodo še dolgo ostali v spominu, kakor tudi mojima dvema fantoma, možu Mitji in sinu Tomiju.

Bena, Mitja, Tomi in sorodnik Andre

Občutki so bili enkratni, vas zopet srečati, videti otroke . Čeprav je dolga pot, (občudujemo vas, ker že toliko let potujete), je zanimiva, polna vtisov. Imeli smo priložnost videti, kako pri vas pripravljate zabave, mislim na Dorino slavlje, dobra volja vseh veliko petja, glasbe sama organizacija. Skratka, super!

Pa ideja o oblačilih 70-ih let! Nas je zelo veselilo da smo se odločili priti k vam. Nasploh se nam Švedska zelo dopade, vse je videt urejeno, verjetno tudi zaradi ravne

Zimska idila v Šentjurju

kot sredi aprila snežne nevihte, ravno toliko da ni padala toča, grozen občutek.

pokrajine, pri nas je hribovito. Zanimiva je bila vožnja čez novi most, ter kot posebnost se nam je vtisnilo v spomin 85 vetrnic v morju, in nasploh koliko jih je vsepovsod, tudi na Danskem in v severni Nemčiji. Mene je najbolj fascinirala okrašenost hiš z raznimi lučkami ter prižganimi svečami. Tudi opremljenost ter prostornost stanovanj ter hiš je nekaj posebnega.

Kot posebnost je bil tudi polnjeni **bakad potatis**, ki smo ga jedli za kosilo, ko sta nas z Zvonkotom povabila v trgovski center v Helsingborgu.

Danes (prve dni v februarju) je pri nas v Šentjurju grmelo, Danes (prve dni v februarju) je pri nas v Šentjurju grmelo,

Pa nasvidenje, tokrat v Sloveniji

Bena Budja z družino

Brevet från Jönköping efter tsunami (flodvågen) i Asien av Inger Bencek

Inger Bencek vid slovenska Alper

Kusinen Diana och Inger

Inger Bencek hör till den andra generationen slovener i Sverige. Hon är född och uppvuxen i Jönköping. Där i närheten sambor Inger med sin Hasse. På nyårsafton 2004 fyllde Inger 40 år. Hon anordnade en jättefest hemma hos sig några dagar innan, eftersom hon och Hasse tänkte fira hennes 40-årsdag i Thailand.

På festen hemma hos sig överraskades Inger av sin kusin Diana som kom ända från Amerika för att fira henne. Det blev en jätteöverraskning.

Inger Bencek med sin bror Mladen

På följande sidor berättar Inger själv hur det blev med deras semester i Thailand.

Det är svårt att prata om det som vi har varit med om, men jag ska försöka skriva ner vad som hände.

Vårans resa började redan den 20 december, först till Kina. Där stannade vi 2 nätter och åkte sedan vidare till Bangkok som vi bara övernattade en natt i. Den 24:de december åkte vi vidare till Phuket. Vi firade julafton med många av våra vänner. Det blev ganska sent på natten när vi kom hem. Den 25:te hände inte mycket, vi sov länge och lämnade rummet sent på eftermiddagen för att äta en bit och ta en massage för att sedan lägga oss tidigt, för vi skulle träffa två vänner på stranden dagen efter mellan nio och tio. Vi skulle vara tillsammans hela dagen, för de skulle resa tillbaka dagen därpå, alltså den 27 december.

Vi vaknade ca halv 9 den 26 december. Vi tog det lugnt på vårt rum en stund, packade våra ryggsäckar och var redo för första dagen på stranden med våra vänner (som också är från Jönköping). Vi lämnade hotellet och vinkade till Mike, hotellägare, och gick sedan ner mot strandgatan. Klockan var då ca halv tio på morgonen. Vi hade inte mycket kontant kvar, så vi hade bestämt oss att ta ut pengar, så vi klarar oss ett tag. Vi hade med Hans plånbok och jag hade bara tagit ut mitt visakort från plånboken och la sedan tillbaka den i saftyboxen på hotellet. Vi gick först till visaavtomaten, som fanns mitt på beachgatan, och tog ut 10.000 bath vardera. Sedan var vi på väg över gatan för att träffa våra vänner, vi skulle träffas nedanför Mc Donalds. Men vi bestämde oss för att äta lite frukost först. Vi satte oss på en liten restaurang en tvärgata in från strandgatan ca 5 meter in. Vi beställde var sin omelett och kaffe och vatten, vattnet och kaffet fick vi in och väntade på maten.

Då började vi höra massa skrik från strandgatan, jag reste på mig och tittade ut, men såg inget särskilt, så jag satte mig igen. Men skriken blev bara högre och starkare. Min sambo Hans gick då ut och gick fram till strandgatan och jag ställde mig utanför restaurangen eftersom vi hade våra ryggsäckar och midjeväska på bordet. Vi hörde bara att folk skrek men såg inte varför. Vi var säkra på att det var en terroristattack någonstans men såg inget. Folk sprang fram och tillbaka på strandgatan och skrek. Då kom det fram en thaiare och knackar Hans på axeln och säger *mister look ocean!* Då tittar vi upp och får se en passagerarbåt uppe i palm topparna.

Min första tanke var att båten förlit, men sen kom tanken på att vad gör den uppe i palmtopparna? När jag då tittade åt sidorna såg vi bara en svart hög mur. Hans var den som först reagerade om att något var fel, jag stod bara och gapade och tittade. Hans började skrika åt mig att jag skulle springa och vi sprang, men jag stannade flera gånger och tittade bakåt. När vattnet slog emot vågbrytarna som fanns vid stranden, så var det som om det stannade upp ett par sekunder, sen bara kokade det och ljudet går inte att förklara det bara dånade. Sen bröt helvetet lös, det bara kom vatten i mängder, mens vi sprang och vände oss om, såg vi bilar, båtar, människor, mopeder, möbler, ja allt kom med i vattnet och rullade i detta vatten som leksaker eller små tändsticksaskar. Vi sprang och Hans skrek hela tiden, så att man fick loss mig från min chock.

Denna tvärgata var mellan 200 - 300 meter lång och där var det dead end. Hans var först av oss, och när han kom fram till slutet av gatan, tittade han åt höger, där fanns inget. Sedan tittade han åt vänster och såg en blå trappa och bara skrek på oss alla som kom efter honom att springa. Jag kom upp på trappan ca halva vägen upp och då bara small det i husväggen, då kom allt som vattnet hade med sig. Vi kom in i receptionen och bara skakade, vi visste ju inte vad som hade hänt. Vi tog oss upp till ca tredje våningen och väntade lite. Sedan gick vi ner igen och skulle försöka ta oss till platsen, där vi satt för att hitta våra väskor, men då bara skrek folk igen och vi sprang upp på femte våningen, så högt som det var på hotellet. Där stod vi en bra stund och skulle sedan göra ett nytt försök, men då vrålade folk igen och då kom tredje vågen och den var så stark att vi trodde att hotellet skulle rasa, så vi sprang ännu längre upp på en vinds våning, där thaiflickorna bodde och stirra ut genom fönstret.

Där träffade vi sedan en man från Canada som visste lite om jordbävningar och tsunamis. Han sa att man ska vänta minst en timme efter den sista vågen, då kan man vara något säker. Detta gjorde vi naturligtvis, efter ca en och en halv timme vågade vi gå ner igen. Vi kunde inte ta oss ut den vägen vi kom in, för den var helt blockerad av allt detta jag sa att vattnet hade med sig. Så vi fick klättra över en mur på ca 3 meter och hala oss ner och vada i vatten som nådde oss till låren. Det gick väldigt sakta för det var smutsigt vatten och mycket glas och plåt och allt annat i vattnet. Vi tog oss till gatan där vi satt i hopp om att hitta våra saker. När vi kom fram till restaurangen vi satt på, fanns det en tavla kvar på väggen.

ALLT var borta, vi vadade runt en stund och försökte hitta våra väskor vilket var omöjligt. När vi förstod att vi måste ta oss tillbaka till hotellet så vadade vi vidare sakta men säkert och livrädda om det skulle komma fler vågor. På väg till vårt hotell såg vi 2 lik vid två olika tillfällen mitt framför våra fötter som folk dragit fram, en kvinna drog dem fram en halv meter från mig. Hon hade bara bikinis överdel på sig, trosorna var borta och hon var död. Efter ytterligare några meter kom nästa och sedan den tredje döda kroppen.

Vi kom tillbaka till vårt hotell som klarat sig, förutom att det var vatten i receptionen. Alla var glada när vi dök upp för vi var de enda som saknades på hotellet. Vi grät och pratade och undrade vad vi skulle göra nu. Mike, ägaren sa att det är upp till var och en att avgöra men min fru och jag stannar. Han hann inte mer än säga dessa ord förrän en polis kom springande och skrek *go mountain, big wave comming*. Mike tog sin fru i handen och sprang. Hans och jag sprang efter, vi visste ju inte vägen till bergen. Efter några hundra meter snubblade jag och låg rak lång på

vägen, Hans vände om och fick upp mig. Den dagen stannade vi i bergen och bara väntade och tittade på tv. Vi träffade ett par svenskar som vi fick låna lite pengar av och de bjöd oss på mat och dryck.

Vid halv tolv tiden på natten vågade vi oss ner igen. Vi resonerade som så, att vi bor på femte våningen så det bör inte vara någon fara om det kommer en ny våg. När vi kom till hotellet hade vi varken el eller vatten. Mike och hans fru satt och vaktade hotellet mot plundrare. Eftersom vi hade våra pass och biljetter i saftyboxen, var vi oroliga att bli av med dem, så vi satt med dem hela natten så det inte blev inbrott.

Dagen efter satt vi lite längre bort från stranden och skulle äta lunch, då kom det hundratals människor och skrek om att det kommer en jättevåg igen. Det finns inga ord att förklara den skräcken vi kände då, vi sprang som galna och en kvinna framför oss fick stopp på en pickup. Folk bara slängde sig upp på den, Hans kom upp men jag blev bortknuffad, så jag sprang efter och bilen började köra. Hans lutade sig ut och folk höll i honom så han fick tag i mina händer och släpade mig upp i bilen. Efter detta har jag haft hemskt ont i ryggen och nacken, det har bara blivit värre och värre.

Detta var då ett falskt larm, det kom säkert en våg men inte så stor. Vi var kvar i bergen ca 5 timmar innan vi vågade oss ner igen. Hela denna dag har vi försökt att nå visa i Stockholm men linjerna var upptagna så vi kom inte fram, vi kunde heller inte komma åt våra pass eftersom jag hade nyckeln i min midjeväska som försvann. Detta var den 27 december.

När vi vågade oss ner igen så sa vi till Mike att han får bryta upp skåpet imorgon om han inte hittar en låssmed och det lovade han. Även denna natt som förra natten satt vi på balkongen och vaktade havet, det gick inte att sova och ingen el eller vatten. Personalen på hotellet hade flytt, så det var ingen som städade rummen eller fyllde på kylen med vatten.

Fredag den 28 sa Mike att vi kunde gå till ett hotell och duscha, det hade man helt glömt bort eftersom vi inte hade vatten. Vi gick dit och sen åt vi en bit mat och kom tillbaka till hotellet, då var jag helt slut och ville bara lämna Phuket och sa att nu får han bryta upp låset så vi kommer åt pass och biljetter. När vi kom tillbaka hade han hittat en nyckel, vi blev jätteglada. Vi tog oss till banken och började ringa visa igen, vi kom fram men det bröts hela tiden, men efter många samtal fick vi dessa nummer vi behövde för att få ut pengar.

När vi hade pengarna gick vi ner till strandgatan och tittade hur det såg ut.

De hade fått bort en del bilar så att man kunde gå och köra på strandgatan, men det var mycket, mycket kvar. Ännu en gång fick vi se lik, jag stod bredvid en grupp Thaiare och en man puttade på mig och sa titta... Jag tittade och såg en hand framför mig, det var en kropp begravnen under massor av plåt och dylikt. Jag orkade inte mer och sa till Hans vi går till hotellet och en resebyrå, nu när vi har pengar och pass, vill jag bort. På vägen till hotellet fick vi se fler lik. Det var droppen för mig, jag bara grät och ville därifrån. Vi hade också pratat om att vi inte skulle ta oss till konsulatet, eftersom vi hade våra kläder kvar, det var bara pengar och pass och biljetterna vi inte kom åt, men visste att vi skulle få tillbaka dem. Vi tyckte att andra som behövde mer hjälp skulle få den, vi reder oss. Jag har varit i Thailand 5 gånger och vet att Thaiarna hjälper till och ställer upp, vilket de verkligen har gjort.

Vi gick till resebyrån och jag ville ha första flyg till Koh Samui, men det första skulle gå den 1 januari. Jag vägrade att stanna så länge, och då sa expediten att vi kan åka buss och båt, vilket vi bokade. På kvällen fick vi båda diare, och fick springa på toaletten hela tiden. Det går ju inte att resa med diare, så vi gick till apoteket och köpte imodium. Dagen efter kom de och hämtade oss klockan nio på morgonen för att köra oss till bussen. Hans hade då hög feber och frossa, imodium hade vi ätit dubbla doser så vi skulle klara bussresan. I båten över somnade Hans av febern och jag satt och vaktade honom. När vi kom i land i Kho Samui kunde Hans inte gå, jag fixade bil och vi kom till hotellet där vi somnade båda två. Detta var den 29 december.

Inger in Hedvika Bencek Vi lämnade inte detta hotell på 4 dagar för vi hade diare hela tiden. Jag tog mig till apoteket den 30 och fick medicin för att bli av med bakterier.

Den andra januari bytte vi hotell (en vän som bor i Bangkok hade hjälpt oss med bokning av hotell .) Vi tog en dubbel dos imodium igen, så vi kunde förflytta oss till nästa hotell. Där låg vi hela den dagen också. Först den 3 januari kunde vi gå och försöka få i oss en bit mat. Vi kunde äta lite soppa men det rann rakt igenom oss och det gjorde det ca tre dagar efter det.

Eftersom vi inte ville tillbaka till Phuket försökte jag boka om flygbiljetten så att vi skulle flyga från Kho Samui, men det gick inte, så fick vi köpa nya flygbiljetter för att flyga hem.

När vi kom hem till Sverige, hade vi båda fortfarande diare. Vi var tvungna ta prover så att vi inte har med oss några bakterier hem. Proverna togs från näsan, halsen och i ändan. Jag fick lugnande tabletter och tabletter att sova på, för nätterna var hemska.

Inger med sin mamma Hedvika bland några vänner i Phuket

Plötsligt förstod jag, att jag måste tillbaka till Thailand, för att se de platserna som vi var på under semestern. Hans kunde inte följa med på grund av sitt jobb. Då frågade jag min mamma om hon ville följa med mig. Hon sa ja och vi bokade en resa till den 8 februari. Allting gick bra. Vi tog många foton där och vi såg att det går framåt, man bygger och försöker komma över tsunamikatastrofen fortast möjligt.

Inger

bland vänner

med sin mamma Hedvika

Vid återkomsten till Sverige den 22 februari kände jag att jag mår psykiskt mycket bättre, efter att ha varit där igen och sett strandgatan och andra ställen, där vi bodde, Hans och jag. Det var först nu som min rädsla släppte något. Jag kommer aldrig att kunna glömma det som hände, men jag kommer lättare att kunna bära alla dessa minnen i framtiden. Så känner jag just nu.

Inger Bencek och Hans Torstensson, Jönköping

Nordijska pravljica Ajde Balderman Baliž

Ne bi mogla natančno določiti, kdaj se je rodila moje velika ljubezen do severnih dežel, do ledeniških pokrajin in izjemne svetlobe, ki obseva področja ob polarnem krogu. Dobro pa se spomnim, kako me je mama že v rani mladosti, še preden sem dobro spregovorila, nagovarjala v različnih tujih jezikih. Takrat se mi je to zdelo sila zabavno in po otroško sem si izmišljevala podobno zveneče odgovore, ki seveda niso ničesar pomenili. Toda razvil se mi je posluš in to, čemur danes pravimo dar za jezike.

Kasneje smo se v šoli učili o mitologijah. Predvsem o grški in rimski, o nordijski pa nič. Vendar mi je v roke prišla fantastična knjiga Alenke Goljevšček »Med bogovi in demoni«, ki me je uvedla v mistični svet slovenskega izročila in navezave na ostale svetovne mitologije. Spoznala sem zgodbo o Baldru; o sprevrženem Lokiju, ki ga je posredno ubil in o upanju na vstajenje v nov svet pravičnosti, ljubezni in harmonije.

Bilo je samo še vprašanje časa, kdaj bom odpotovala pogledat ta čarobni svet.

Najbrž sem ena redkih Slovenk, ki ne ljubi Mediterana. Več zaporednih poletij sem namesto na Jadranu, raje preživljala na Švedskem in Norveškem. Kupila sem si skromno knjižico »Teach yourself Swedish« in se v treh tednih, kolikor je trajalo, da mi avto-radio ni razcefral traku kasete, naučila pogovornega jezika.

Sledila so leta intenzivnega študija arhitekture, moja potovanja so postajala bolj strokovna in usmerjena v druge predele sveta... Toda ne mine dan, da ne pomislim na svoje bivanje v tisti nordijski svetlobi. Ne mine dan, ko ne zahrepenim po brezmejni lepoti pokrajine, ki je na trenutke tako zelo podobna Sloveniji, vendar ne-vem-kolikokrat-bolj prostrana! In jezik, ki ga nekaj let sploh nisem spregovorila, v meni živi dalje svoje avtonomno življenje. Samodejno se razrašča in oblikuje zveze, o katerih se nikoli nisem učila. Pa vendar brez težav danes razumem vse. Neka iracionalna potreba me veže na iskanje stikov z ljudmi iz teh dežel. Morda je to pregovorna severnjaška melanholija? Mogoče gre za praspomin?

Ne razmišljam o tem, da bi odšla živeti na Sever. V Sloveniji mi ničesar ne manjka. Tukaj imam svojo družino, ustvarjam, pišem, nastopam... A kot pri večini umetnikov, je tudi moj notranji svet bogatejši od zunanjega. In ta moja notranja pokrajina združuje vse, o čemer sem pisala. V resnici gre za stanje duha in njegovo večno hrepenenje po povezanosti v celoto. Je antipod vsemu, kar brutalno vsak dan posega v moj osebni mir. Od tod črпам navdih, tu srečujem sorodne duše in negujem plemenite vezi.

o knjigi Roža vetrov:

naslov pomeni navtični izraz za kompas. Njegova igla vselej kaže na sever in pomaga pri orientaciji v prostoru. Tako so tudi pesmi v knjigi spisane v obdobju od 17 do 27. leta in so v resnici dokument osebnostnega razvoja, iskanja prave poti v življenju. Knjiga je ločena na štiri sklope – področja človekovih psihofizičnih stanj, ki jih simbolizirajo ogenj, voda, zemlja in zrak. Sklope ločujejo umetniške fotografije svetovno znanega Arneta Hodaliča. Več o knjigi: <http://fly.to/ajda>

novica – ne prezrite:

Septembra 2004 je Anna Blom, švedska novinarka manjšinske TV hiše na Finskem (Jam media production) prispela v Slovenijo. Za njeno ekipo je bila to zadnja država na popotovanju po novih pridruženih članicah EU, kjer so snemali serijo oddaj z naslovom »Pa luffen« (www.jamediaproductio.com/paluffen). V tej seriji, ki je vsak teden na sporedu – trenutno na Finskem in prek satelita tudi na Švedskem, bo v zadnji oddaji predstavljena tudi Slovenija. Med drugim tudi intervju z Ajdo Balderman Baliž z odlomki njenega slovensko-švedskega recitala.

Naj zaokrožim izpoved s pesmijo, ki je nastala ob mojem prvem obisku Švedske:

V DEŽELI BREZ NOČI

V deželi brez noči lahko najdem mir.

Ne govorim.

Doma sem.

Ne znam ne jezika,
ne šeg,
ne ljudi ne poznam.
Ledena kraljica mi nagaja
in mi pravi:

Lahko se potopim v te mehke modre barve
in se zavijem v božajoče sončne žarke.

Skozi molk sklepam neskončne vezi.
Diham s čistim nebom
in nasičenim Severnim morjem,
ki tiho plivka mojih prsih.

Trgam se, kadar odhajam.
Misli se mi uredijo,
kadar se vračam.
Srž navidez neznanega me vsrka,
Sever me trezni, da ledenim,
občutek domačnosti me izdaja...

“Nisi sama.”

---

o avtorici:

Ajda Balderman Baliž, rojena v Kranju 1973, živi v Mengšu, v Sloveniji. Pod mentorstvom ge. Neže Maurer je začela pisati že pri sedemnajstih letih in ves čas objavljala v različnih slovenskih literarnih revijah.. Kljub vsemu je šele aprila 2003 izdala pesniško zbirko »Roža vetrov«, ki jo lahko v kratkem pričakujemo tudi v švedskem prevodu. Trenutno pripravlja drugo pesniško zbirko »Roža moči«.

MIDSOMMARNATTENS LAND

I midsommarnattens land finner jag min frid.

Jag pratar inte.

Jag är hemma.

Människorna,
deras seder
och språk känns främmande för mig.
Isdrottningen narras och säger:

Jag sjunker in i de mjuka blå färgerna
och jag sveps in i smekande solstrålar.

I tystnaden samlar jag ändlösa förbindelser.
Jag andas med klar himmel
och genomdränkt Nordhav
som stilla flyter i mitt bröst.

Jag slits sönder när jag är borta.
Mina tankar klarnar
närhelst jag återvänder.
Skenbara väsen fångslar,
Norden kyla sansar,
känslan av trivsamt sviker...

"Du är inte ensam."

Ajda Balderman Baliž
(Uredništvu prevajalec neznan)

HUMOR

HUMOR

Oglasi

- ♣ Visoko kvalificiran čevljar izdeluje kakovostne gojzarje, čevlje in sandale po naročilu in po meri. Po želji tudi iz kože cenjenih strank.
- ♣ Prodajam lepo padalo, nikoli odprto, enkrat rabljeno. Zaradi nepredvidenih razlogov združenje jasnovidcev odpoveduje sobotni sestanek.
- ♣ Prodajam kravo, črna metalik barva, sony stereo mukanje 2x100 W, spuščeno vime, športen rep.
- ♣ Zamenjam sobno svetilko za dvosobno.
- ♣ Čuvam ženske otroke starosti od 18 - 28 let. Šifra: Babysitter
- ♣ Iščem lepo, postavno, dobro situirano dekle z avtomobilom. Slika avtomobila zaželeno.
- ♣ Dekle 23 let, postavna, črni lasje, modre oči, izobražena, dobro situirana, nekadilka išče moškega do 30 let enakih lastnosti, ki bi mu prodala 10 kubikov bukovih drv.
- ♣ Prodajam posteljo za ženo, ki je zločljiva.
- ♣ Prodajam rjavega kokrsanjela. Žre vse. Rad ima otroke.
- ♣ Vaše je samo da umrete. Za vse ostalo poskrbimo mi. Pogrebno podjetje Mir.
- ♣ Spoštovane stranke naše mesnice obveščamo, da bomo v sredo klali. Postavite se pravočasno v vrsto.
- ♣ Torkova gledališka matineja ta teden izjemoma ne bo v četrtek, ampak v soboto.
- ♣ Tisti, ki tistega, ki je desko, ki pot, ki proti Zgornjim Ruknjam vodi, kaže, vzel, prijavi, dobi lepo nagrado.
- ♣ V soboto ob desetih bo streljanje rezervnih oficirjev. Kdor ne bo prišel, bo obešen na občinski oglasni deski.

Prispevek je posredoval Mitja Guček, Šentjur

Pismo iz Finske

Prejeli smo zanimiv dopis od rojaka Milana Smoleja, ki živi na Finskem že več kot 30 let. Njegov prikaz bo nedvomno zanimiv tudi za slovenske bralce na Švedskem. Milanu se za prispevek zakvaljujemo.

Uredništvo

On ni njegov mož in ne njena žena

Februarja letos je poteklo 33 let, odkar sem s svojo navzočnostjo osrečil deželo tisočerih jezer, zato menim, da je verjetno končno napočil trenutek, ko moram tudi svojim slovenskim sosedom »svenskijem« na drugi strani Botniškega zaliva povedati kaj zanimivega o moji novi domovini.

Ko je govora o finskem jeziku, ljudje navadno zmajujejo z glavo : » Nemogoč, kompliciran jezik, ki se ga ne da naučiti , jezik, podoben madžarščini« . Le kako naj bi bil jezik, ki ga govore že otroci v otroškem vrtcu, težak in nemogoč??

Prav tako kot so nacionalistični velikonemški zgodovinarji 19. stoletja Slovence in vse Slovane osrečili s svojo famozno teorijo o tem, da smo se priselili v Evropo nekje iz zapadnokarpatskih močvirij v 6. stoletju, so ti isti »znanstveniki« na hitro spicali teorijo, da so tudi Finci tujci v Evropi in v krvnem sorodstvu z Madžari. Ker pa na srečo živijo Finci na strateško relativno odročnem področju, razen Švedske in Rusije nihče v Evropi ni bil preveč zainteresiran zanje in jim ni bilo treba doživljati slovenske usode pod stalnim pritiskom Lahov in Germanov. Po še vedno veljavnih teorijah vseevropske zgodovine, naj bi se Finci pritepli na sedanje ozemlje nekje s področja Volge ali celo nekje izza Urala. Sicer pa, kar se tiče vseh teorij velikih preseljevanj narodov v Evropi, nam uradna evropska zgodovinska znanost še ni uspela odgovoriti na čisto enostavna logistična vprašanja, namreč - kako so vse te ogromne mase narodov potovale v času, ko ni bilo ne letalskih zvez, ne železnic, ne avtocest, niti ne supermarketov in McDonalldsov. Verjetno so se pasli tako kot njihova živina na obilnih travnikih. In kam so se preseljevali? Zgodovina nas uči, da so iskali boljšo zemljo – ne pove pa, zakaj naj bi se prvotni prebivalci odselili in se umaknili Slovanom. O kakšnih pokolih in velikih vojnah med staroselci in priseljenci žal ni nobenih zgodovinskih poročil.

Bolj kot velenemškim bi skoraj verjel nekaterim ruskim zgodovinarjem, ki trdijo, da sta bila ves Baltik in Skandinavija v starem veku slovanska. Smešna in neverjetna se mi zdi tudi še danes veljavna zgodovina nastanka današnje Rusije oz. Novgoroda in Kijevske kneževine, ki naj bi ju osnovali neki Vikingi. Ti »vaščani« oz. podeželani, kar njihovo ime Vikingi pravzaprav pomeni, naj bi kar takole na levo roko divjali po celi Evropi od Irske do Kijeva in Carigrada. Morali so biti kar dobri veslači, ali pa so že takrat uporabljali kakšne prototipe Volvo izvenkrmnih motorjev. O Vikingih in tako opevanih skandinavskih runah, bom napisal raje kdaj drugič kaj zanimivega – danes se moram pač posvetiti Fincem.

Samo še malce etimologije – Novgorod je menda nastal seveda po zaslugi brhkih Švedov – Nygård. Ampak ali so mogli biti tile Vikingi razprostranjeni po celi Evropi, da imamo toliko gradov in mest ? Verjetno ne, kajti tudi švedski oz. skandinavski gård ima svojo osnovo v slovanskem graditi, o-graditi, ograda itd. Tako imamo v Benečiji Gradež, poznamo razna Gradišča in Gradiške in Gradiščansko in Belgrade – da ne omenjam Rusije, ki je polna svojih gorodov.

Da pa v dandanašnji Skandinaviji niso onegavili samo neki Slovani ampak med drugim tudi Saami/Laponci potrjuje dejstvo, da je Skandinavija polna Lax-ov - In to tudi tam, kjer nikoli ni bilo kakega lososa (razen seveda norveškega v ICA trgovini). Odgovor je enostaven, v Saami jeziku, tako kot v finščini, pomeni *laakso* dolina. Ali so morda naši Dolenjci prevzeli svojo dalino od skandinavske dal oz. dalen ?

Po tem kratkem uvodu pa se ustavimo pri naslovu tega članka. A on je ali ni? Vsak, ki se ves ponosen nauči »osnov« finščine in zna zblebetati tisti obvezni yksi, kaksi,

kolme.....že misli, da je skoraj genij, Slovenec pa bo zlahka briljiral s svojim znanjem finščine, če si bo zapomnil poleg yksi, kaksi, kolme še vsaj »on niin«. Namreč »on niin« pomeni v finščini »je tako« – pritrilnica – po ljubljansko »ja, glih tko je....«. Največ smeha pa pri jeziku povzročita dve malenkosti - finski jezik namreč ne pozna spolov, ampak – za protiatež pa ima v svoji sklanjatvi kakih 14 sklonov (poizkusite to dopovedati kakemu Angležu, ki še ve ne, kaj je sklanjatev) Tako se ne čudite, ko vam bo kakšen Finec govoril o njegovem možu in o njeni ženi. Druga malenkost pa so sičniki – š,č,ž,šč, ki jih v finščini ni. Povprečni Finec jih vse izgovarja enako – ta glas imenujejo šumeči s. Nekako podobno sičnike tudi v italijanščini mešajo Tržačani. Tako postane naprimer George Bush v ustih Finca – nekakšen Coc Pus. Smešno je poslušati kakšnega novinarja finske televizije, ko poroča iz Moskve – ni si čisto na jasnem ali Čečenci žive v Cečeniji ali v Čeceniji ali pa sploh v Ceceniji. Tudi Mašadov postane Mashadov. Ampak Finci so se nam znali maščevati s svojimi dvojnimi soglasniki in samoglasniki – tu delamo mi tujci največ napak, ki jih Finec z malo občutljivejšim ušesom zazna takoj. Namreč - *tulli* (carina) nikakor ni *tuli* (je prišel ali pa ogenj) niti ni to *tuuli* (veter). Da ne govorim o diftongih – kako boste na primer izgovarjali priimek Käyhkö ?

S Finci pa imamo Slovenci še eno zanimivo skupno stvar. Rusi so in še vedno včasih zmerjajo Fince s psovko »čuhna«, kar ni daleč od koroškega haiderjanskega »čuša« – obe psovki najverjetneje izhajata iz ruskega čužoj, torej tujec. Kakor nismo Slovenci šele včeraj priplavali »po župi« na ta svet, kar dokazujejo Brižinski spomeniki – se tudi Fincem v tem oziru ni treba sramovati. Sveto pismo v svojem jeziku so dobili že leta 1548, samo 5 let za Švedi. Uradne teorije in zgodovine izredno rade ponavljajo nekakšno jezikovno sorodnost z madžarščino, ki pa je le plod romanticizma 19. in 20. stoletja in ima z resničnostjo kaj malo skupnega. Madžarščina in finščina sta si podobni prav toliko kot slovenščina in turščina ali pa mongolščina. Upam, da teh vrstic ne bo bral kak član Ugro-finske akademije, ki zaposluje lepo število raziskovalcev, ki verjetno niso slabo plačani.

Da pa ima finščina z ene strani veliko vplivov iz ruščine in tudi ruščina iz finščine, ni bilo nikoli prav primerno obešati na veliki zvon zaradi politike »dobrih sosedskih odnosov« z Rusijo. Finski jezik na primer nima glagola » imeti« ampak to izraža tako kot ruski z izrazom » u menja jest« (pri meni je). Enako kot Rusi, ki le redko uporabljajo prihodnji čas (bom, boš itd.), tudi Finci nimajo prihodnjika ampak ga izražajo s sedanjikom. Sorodnost s slovanskimi jeziki pa se kaže med drugim tudi v tem, da je v nikalnih stavkih v finščini objekt vedno v partitivu, kar odgovarja našemu roditelju. Ne – nimam knjigo – ampak - nimam knjige. Po svoje zanimiv je že sam po sebi partitiv, ki ga izražamo tudi v slovenščini. Uporaba roditelja kot partitiva je ostala močna tudi v francoščini. V vprašanju – ali boš kruh in ali boš (malo) kruha je pomenska razlika – kar je v finščini zacementirano s partitivom.

Prava groza za tujca pa je, ko nekdo pove, da ima finski jezik kar 14 sklonov (sicer še sam ne vem točno koliko – morda jih je še več). Predlogov (v,na,z,od,pri itd.) finščina ne pozna – vse se da izraziti s pravilnim sklonom. Tako je n.pr. *Tukholma* – Stockholm - ko gremo v S. gremo *Tukholmaan*, ko smo v S. smo *Tukholmassa* in go gremo iz S. gremo *Tukholmasta*. Enostavno, kajne? In še naprej – biti brez S. bi bilo *Tukholmatta*, spremeniti se v S. bi bilo *Tukholmaksi*, biti kot sam S. pa bi bilo *Tukholmana*. Noro? Seveda – le kdo bi hotel postati Stockholm, boste rekli. Pa še ena zanimivost – tale pa,pa,pa,pa..... ima ga tudi finščina. Menda je prišel iz baltskih jezikov. Npr. »minäpä sanon« - jaz pa pravim.

Ker smo se že naučili osnov tega finega jezika (sam sebe v Sloveniji rad imenujem pofinjenega Slovenca) –gremo lahko v našem razglabljanju mirne volje naprej. Osebnostno me že dolga leta vznemirja vprašanje, na katerega doslej še nisem našel logičnega odgovora. Namreč – od kod taka podobnost med finskimi in slovenskimi priimki. Na podlagi primerov, ki jih navajam, zaenkrat ne nameravam delati prav nobenih »znanstvenih« zaključkov – je pa stvar sama po sebi toliko zanimiva, da bom svoja raziskovanja še nadaljeval.

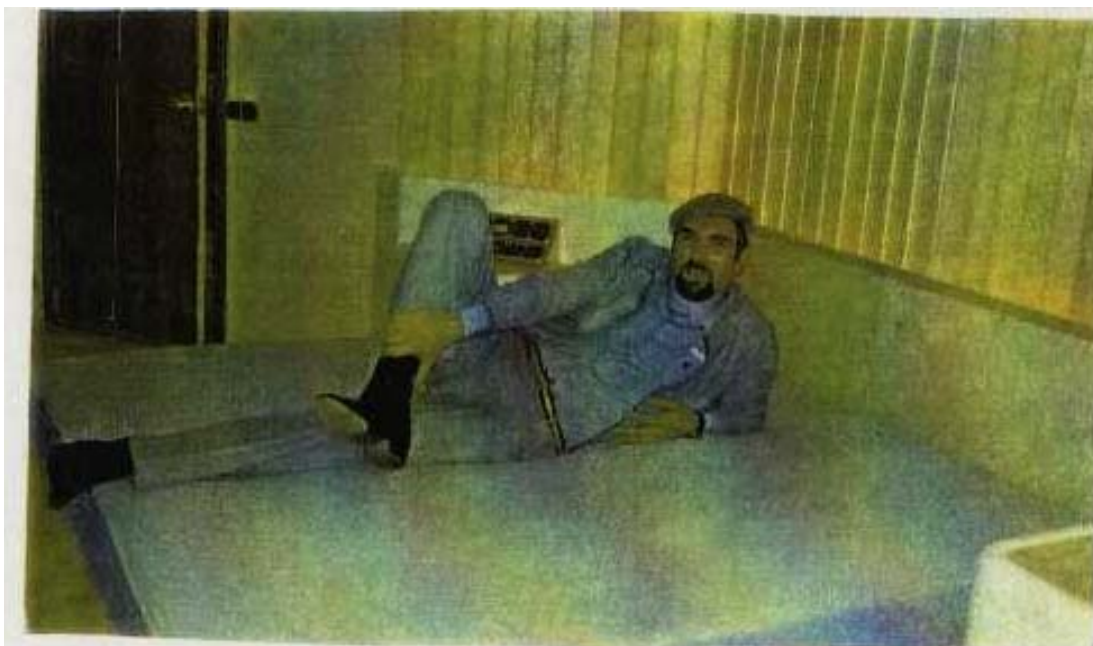
Začnimo kar pri črki A – bivši ministerski predsednik Aho in fenomenalni smučarski skakalec Ahonen sta kar naša Fratnik in Fratina. Pomen popolnoma istoveten. Breza je skandinavska bukev – po finsko koivu – tu imamo bivšega finskega predsednika Koivisto-a, pa hokejista Koivu, pa na desetine tisočev Koivunen-ov, naših slovenskih Brezarjev, Brezovškov, Breznikov itd. Če ostanemo pri drevesih imamo na Finskem namesto Liparja, Lipovca, Lipičnika nekakšnega finskega Lipoglavška – Lehmusvirta, kjer je lehmus lipa, virta pa tok, potok. Hrast raste samo na samem finskem jugu, kar pa ni ovira, da ne bi imeli priimkov Tammi (hrast), Tamminen itd. Najbolj razširjen priimek pa je Virtanen – teh je na Finskem morda celo več kot na Švedskem Svenssonov in Olssonov. Ampak tudi Slovenci imamo svoje Potokarje in Potočnike. Finska je znana kot dežela tisočerih jezer in čeprav Slovenci nimamo veliko jezer, smo vseeno lahko ponosni, da imamo tudi mi mnogo Jezernikov in Jezerškov – ki so v sorodstvu s finskim Järvinen-i. Järvi – kako podobno slovenskemu in slovenskemu jezeru in ruskemu ozero - ali pa tudi reki Isaar v Muenchnu ali pa francoski Jezerski dolini – Val d'Isère. Ker ima vsako jezero pač tudi bregove, imamo mi svoje Bregarje, Brežnike – Finci pa svoje Ranta in Rantanen-e. Ko finski ranta (breg) spremenimo v rauta (železo) postane finski Rautanen naš Železnikar. Malo večji potok je reka – naši Rekarji so finski Jokinen (joki-reka) – le-teh je na Finskem vsaj toliko kot finskih Potokarjev (Virtanen). Velikokrat imajo reke tudi slapove- tako imajo Finci svoje Koskinen-e (koski – slap) – mi pa Slaparje. Na Finskem ni takih gora kot v Sloveniji, vendar imajo tudi Finci radi priimek Vuori (gora) in Vuorinen - torej imajo tudi naši Gorniki, Gorjanci in Goričarji finsko žlahto.

Manjše gore so hribi (mäki- hrib), odtod finski Mäkinen in naši Hribarji in Hriberniki. Kjer pa so gore so seveda tudi doline – finski laakso – finski Laakso in Laaksonen sta naša Dolinar in Dolinšek. Kjer so polja imamo mi Poljance in Poljanške, Finci pa priimek Peltonen (pelto- njiva, polje) in Peltola. Krave se paseju na travnikih (nurmi), zato imamo Slovenci Tratnike, Finci pa svoje Nurminen-e. Kjer je veliko jezerov je tudi veliko zalivov, pa rtov pa drugih geografskih toponimov, ki jih Slovenci žal nimamo, saj imamo le dve jezери, če pozabimo razna umetna jezera in druge mlake. Tako nimamo priimkov kot so Salminen (Prelivsek) itd.

Pri živalih ne zaostajamo veliko –imamo Lesjaka in Lisjaka – Finci pa priimek Kettunen (kettu-lisica) in Repo ali pa Reponen– pri medvedih smo si Slovenci s Finci bot – Medved, Medvešek sta finska Karhu, Karhunen. Veliko je na Finskem Kuretov – Kananen po kuri, ki je finska kana. Bolje se Slovenci odrežemo ko govorimo npr. o Konjarju ali pa Kravanji – ne da jih Finska ne pozna – ampak ti priimki so povsem marginalni. Gorenc in Dolenc sta gornji Ylönen in dolnji Alanen. Zime so lahko mrzle - zato imamo Slovenci Hladnika in Mrzela, Finci pa Kylmänen-a (kylmä – mrzel) in Pakkanen-a (zmrzal). Ko smo že ugotovili, da so bili med najvišjimi finskimi politiki neki Brezarji (Koivisto) in Fratniki (Aho) ne smemo mimo trenutnega ministrskega predsednika, ki je Vanhanen - čisto navaden Starc oz. Staré (vanha- star). Veliko priimkov nastane tudi iz lsastnih imen kot npr. Tuomainen, ki je pač slovenski Tomažič ali pa Tomažin. Pogosti so tudi priimki, ki govore tudi o deželah, finski Savolainen, Hämmäläinen, Pohjalainen, Lappalainen (finske pokrajine oz. finska plemena Savo, Häme, Severna Finska, Laponska) so naši Kranjci, Dolenci, Korošci, Gorenci. Kakor imamo v Sloveniji priimke, ki se nanašajo na sosedne pa tudi nesosedne narode kot so npr. Horvat, Furlan, Nemeč, Rus imajo Finci priimke kot so Venäläinen (Rus), Virolainen (Estonec), Ruotsalainen (Šved), Tanskanen (Danec), Saksman (Nemeč). Pri tem je zanimivo, da Slovenci ne poznamo priimka kot npr. Italijan ali pa Avstrijec, ker teh nacij v času nastajanja priimkov sploh ni bilo, saj so te nacionalne države nastale šele v 19 stoletju. Zakaj pa nimamo priimkov kot so Srb ali pa Makedonec – pa naj bralci sami uganejo.

Če bi se načrtno ukvarjal z raziskavo imenoslovja bi zelo verjetno prišel do še zanimivejših podatkov. In kaj naj bi tile nanizani priimki dokazovali? Tisto, kar je moji ženi dokazoval pred dolgimi leti kolega Bjarne, namreč – glej, tale tvoj jugo je kot čisto normalen človek – ima dve nogi pa dve roki, pa en »ksiht« z enim krompirjem tam na sredi kot vse opice. Torej - tudi Finci in njihov jezik so normalni in razumljivi ljudje.

Za konec pa še enostavno vprašanje – kaj imata skupnega finski Turku/Åbo in slovenski Trst? Odgovor je enostaven – tako kot slovenski trg, finski tori, švedski in ruski torg – sta bila in sta ti dve mesti še vedno važni pristanišči, kjer cveti trgovina. Zgodovinarji bodo seveda trdili, da sta imeni germanskega izvora – ampak ker ste spoznali skrivnosti finskega jezika, jim teh laži ni treba verjeti.

Sliki:

Redki so smrtniki, ki se lahko pohvalijo, da so se valjali po postelji Saddama

..... let me sleep in his own bed

Husseina. No – jaz sem se – in to leta 1983, ko smo predajali naročniku luksuzno ladjo Al-Mansour.

Ladjo je zgradila ladjedelnica Wärtsilä Turku, Saddamu pa sem jo prodal jaz – ampak - to je že druga zgodba. Danes njene razbitine leže v Shat al-Arabu v Basri.

There was a ship - Al-Mansour, built in Turku, for my friend Saddam, who.....

Karlo Pesjak na predavanju v kraju Hör; predavanje v Ljungby

Slovenija, v mojem srcu...

Ondag 5 januari 2005
"Smålandstipsen"

Länder, skratt och musik i rikt föreläsningssprogram

Det handlar mycket om förnämnda länder i Ljungby föreläsningssällning i vår. Men även musik och skrattet får sin plats.

Samlad till ett av de nya skånska naturreservat utställningen Jäggen. Skånska på en lämplig plats omväxling är för föreläsningssällningen. På måndag som 2 100 personer gästade föreläsningssällningen föres. Det 222 detta ledning besöker till Södra Rydell, som kallas en Ljungby drög stora skånska naturreservat.

Den föreläsningssällningen påskade påskdagen den 2 februari. Då utlovar Dag Zetterholm från Växjö många skratt i en humorföreläsning.

Kino
Sedan dröjer det inte länge förrän det är dags för en föreläsning om ett förnämnda land igen.

Den 17 februari föreläser musikläraren Ulf Nilsson från Växjö om "Kina - musikland". Ulf har varit i Kina ett par gånger varje år det senaste kvartotusen. Efter från Ljungby musikförening inleder med en liten stunds musik på små och stora föreläsningar.

Torsdagen den 3 mars kommer den legendariska musikern och orkesterledaren, ingår Nordström från Växjö och läser under rubriken "Fris - musikern till kapellmästare".

Han, lyder också på musik på

Rca! Whoville
2005

"Slovenien i mitt hjärta" med Karlo Pesjak, Hälsö
20 januari 2005

"Smålandstipsen" 18/1

Slovenien i mitt hjärta

- Naturfotografen Karlo Pesjak, Hälsöholm, skildrar i ord och bild sitt älskade Slovenien, det unga lilla landet på solsidan av Alperna.
- Föreläsningssällning Ljungby torsdag 20 januari kl. 19.00
- Ljungby Föreläsningssällning. Entré 20 kr. Alla välkomna!

Smålandstipsen 18/1

Alperna, rhododendron i Sialov nationalpark med 9 000 km omkrets leder i Slovenien. Den och många fler bilder visar Karlo Pesjak och han berättar om Slovenien på Ljungby föreläsningssällning på torsdag kväll.

Slovenien inleder föreläsningssäsongs

Ljungby föreläsningssällning ägnar sin första höll för varen år ett av Europas minsta länder, Slovenien. På torsdag, den 20 januari, kommer Karlo Pesjak, Hälsöholm, till Ljungby föreläsningssällning för att visa bilder och berätta under rubriken "Slovenien i mitt hjärta".

Slovenien är ett av de yngsta länderna i dagens Europa, inledt 2002 med Slovenien medlems av EU. Det har 2 miljoner invånare och är 102 km dubblett så stort som Skåne. Det ligger på Alpernas södra mit. Adriatiska kusten, en del av Medelhavet. Samtidigt är Slovenien en naturlig förenig av Europa vägar från norr till söder och från väst till öst.

Karlo Pesjak är en känd fotograf med flera rymd till andra kontinenter bakom sig. På sommaren föres flera fotografier och Kratochvíl. Hans kulturspannans 1985. Tre år senare sträp han till Arvra fotograf av teckningen Åkved fotograf.

TORSDAG
20 januari
Fabian, Sebastian

ur Kommunens Veckorätt 14/

Evenemang

20 januari
är 18:00 Föreläsning i Ljungby "Slovenien i mitt hjärta" Ljungby Föreläsningssällning presenterar "Slovenien i mitt hjärta" av naturfotografen Karlo Pesjak från Hälsöholm. Inledning i ord och bild om ett av Europas minsta länder är ett av Alperna. Entré 20 kronor. Välkomna!
Puls, Ljungby Föreläsningssällning

Smålandstipsen 24/1

På gång...
...torsdag

Föreläsning kl. 19.00 i Ljungby. Språk: Svenska. Karlo Pesjak "Slovenien i mitt hjärta".

Evenemangstips i Radio Ljungby ett par gånger.

Prispevek o Karlu Pesjaku je prispeval Ciril Stopar

Film o Rudiju Omoti – kdo pa je to?

Foto Ljubo Vukelić

Visoka državna odlikovanja za kulturne, znanstvene in pedagoške dosežke

Ljubljana – Predsednik republike Janez Drnovšek je včeraj vročil visoka državna odlikovanja – sedmim posameznikom je podelil zlati red za zasluge, osmim posameznikom in organizacijam pa red za zasluge. Zlati red za zasluge so prejeli Miroslav Zei (za življenjsko delo in prispevek k slovenski biološki znanosti in njenemu mednarodnemu ugledu), Žarko Petan (za življenjski opus, dolgoletno delo v slovenski kulturi in prispevek k njenemu mednarodnemu ugledu), Janez Orešnik (za dolgoletno pedagoško, znanstvenoraziskovalno delo in zasluge pri mednarodnem uveljavljanju Slovenije), Lojze Lebič (za življenjsko delo in zasluge v slovenski glasbeni kulturi in pri njenem mednarodnem uveljavljanju), Rudi Omota (za življenjsko delo in prispevek k slovenski kulturi – bil je pionir slovenskega filma), Zora Janžekovič (za življenjsko delo v medicini in poseben prispevek k razvoju sodobne metode zdravljenja opeklin) in Darinka Soban (za zasluge v medicini, prispevek k slovenskemu naravoslovju in kulturi ter mednarodnemu uveljavljanju Slovenije). Red za zasluge pa so prejeli Evgen Bavčar, Ivan Virnik, Lojzka Bratuž, Jožko Budin, Aleš Krbavčič, Majda Ustar Latkovič, Elizabeta Vrančič ter Zveza paraplegikov Slovenije ob 35. obletnici organiziranega delovanja. Na fotografiji: Predsednik z odlikovanci.

(Delo 10. 11. 2004. Svet in dogodki, stran 3) STA

Rudi Omota je še nikoli opevani izumitelj slovenske kinematografije. Z neizmernim tehniškim znanjem in iznajdljivostjo je skorajda iz nič znal sestaviti celo boljše naprave kot v tujini. Šele pri štiriindevetdesetih letih mu je izročeno priznanje.

BOJC Saša, Ned 13.02.2005

Redki so tisti, ki vedo, da ima radijska kukavica, s katero se že desetletja ob informativnih oddajah prebujajo in hodijo spat poslušalci Radia Slovenija, svojega očeta. Še manj je takšnih, ki vedo, da je ljubljanski škof Gregorij Rožman na drugem evharističnem kongresu za Jugoslavijo leta 1935 na bežigranskem štadionu govoril v mikrofonski napravi, tehnično izpopolnjen s preservativom. Pozabljena je najbrž tudi zgodba o pokvarjeni švicarski uri v zvoniku ljubljanske Mladike, katere muhavosti ni bil kos noben mojster. Da se je porušilo ravnotežje vzmeti, ki so jo ohranjale v točnem ritmu, je ugotovil hišnikov sin Rudi Omota, ki se je morda prav zaradi nenehnih popravil, ki jih je očetu nalagala hišniška služba, razvil v tehničnega inovatorja svetovnega kova in tonskega tehnika, ki je pisal zgodovino slovenske kinematografije, a ostal skromen človek. Pred kamero Dražena Štaderja in s sprehodom po Ljubljani se je vrnil v čase svojega največjega ustvarjanja, kljub štiriindevetdesetim letom pa je še vedno poln zamisli in izumiteljskega zanosa.

Rudija Omoto je predsednik države Janez Drnovšek lani odlikoval z zlatim redom za zasluge za življenjsko delo in prispevek k slovenski kulturi, pred sedmimi leti pa mu je Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev podelilo najvišjo slovensko strokovno nagrado za delo na področju filmske ustvarjalnosti in filmske kulture, nagrado Metoda Badjure za življenjsko delo. Toda kljub vsemu za Rudija Omoto tudi mnogi filmski ustvarjalci morda še niso nikoli slišali.

»Najbolj me je pritegnilo to, da je zgodba o Rudiju Omoti zavita v tančico skrivnosti. To je lik, ki je bil nenehno tu, a še najožja filmska srenja o njem ni vedela ničesar. Najbolj pogosto vprašanje, ki sem ga bil deležen v zadnjih letih, ko so me ljudje spraševali o mojem delu, je bilo: Film o Rudiju Omoti – kdo je pa to?« pripoveduje Štader. »Izziv mi je bil najti čim več dokumentarnega gradiva o njem, zato sem se spremenil v knjižnega molja. Posnetke njegovih določenih življenjskih obdobj, ko o njem ni zapisov, smo rekonstruirali po njegovem pripovedovanju,« je dejal režiser, čigar film je zanimiva in na trenutke prikupna mešanica sprehajanja z Omoto, igranih vložkov in pripovedovanja sogovornikov.

Medtem ko se je življenje Rudija Omote začelo leta 1910 v Ljubljani, kjer je rasel ob »dobrosrčnem očetu in strogi materi z Gorenjske doma«, kot v filmu pravi sam, se je Štaderjeva zgodba z njim začela potem, ko mu jo je pred štirimi leti prinesel prijatelj Dondi. Ko je ugotovil, da bi stvar utegnila biti zanimiva, še ni bilo povsem jasno, ali jo bo mogoče tudi upodobiti v filmu. Sledilo je obdobje raziskovanja, scenarij je rodil snemalno knjigo in posneto gradivo se je začelo meriti v urah.

Skromen in pozitivističen lik

Rudi Omota je, kar gledalec hitro opazi, izjemno skromen lik in zelo pozitivno naravnani, tako da mu zamisel, da bi o njem posneli film, ni bila po volji. »Njegovo vlogo v dokumentarnem filmu sem mu najprej predstavil kot prispevek k slovenskemu filmu na splošno, a je mojo ukano hitro spregledal. V določenem trenutku je rekel, fantje, zdaj imate dovolj gradiva o meni, posvetite se še drugim, se potem slišimo. Moram priznati, da se je nekaj časa kalilo vzpostavljanje medsebojnega zaupanja, saj je imel s prispevki o sebi neprijetne izkušnje. Sčasoma je ugotovil, da je edini lik in da me zanimajo le okoliščine njegovega življenja, je pa tudi res, da sem želel skozi pripoved o njegovem življenju predstaviti neizpeto zgodbo slovenskega filma, z vsemi vzponi in padci,« je ozadje osvetlil Štader. Sam ga po eni strani vidi kot izredno forrestgumpovski lik, človeka iz sence, ki je bil povsod zraven in je premagoval vse ovire z iskrenostjo in neomadeževanim pristopom k življenju. Znašel se je v mnogih ključnih zgodovinskih trenutkih in jih beležil mirno, skrivaj, brez velikega pompa, znal pa je ločiti pleve od zrnja. Po drugi strani vidi Rudija Omoto kot džezovskega improvizatorja. »Čeprav ne igra nobenega inštrumenta, me za temi svojimi aparaturami spominja na džezovskega glasbenika, ki iz nekih amorfnih sestavin naredi melodijo. Zdi se mi, da film dopušča gledalcu Rudija doživeti po svoje,« je nekaj občutij razgrnil sogovornik, ki bo letos dopolnil trideset let.

Štader je pri zgodbi Rudija Omote, o kateri je imel posnetega kakšnih petdeset ur gradiva, iskal trenutke, ki navzven morda niso tako pomembni, a so filmični, bodisi anekdote bodisi da so bili ključni za njegovo življenje. Ko se je denimo odločalo o življenju in smrti – v kleti Mladike se je skoraj zadušil s plinom, ki ga je potreboval za topljenje svinca za izdelovanje radijskih sprejemnikov –, ali ko je šlo za svobodo ali ujetništvo kakor pri zvočni obdelavi Kekca. Ta bi ga skoraj stala zapora. Premiero filma Kekec so določili na državni praznik, 29. novembra leta 1951. Toda snemanje se je zavleklo, za zadnjo fazo, mešanje zvoka (koliko se bo slišalo dialoga, koliko glasbe ipd.), pa je bil pri Triglav filmu odgovoren Rudi Omota. Drugače kot v današnjih časih zvoka filma ni bilo mogoče takoj poslušati, saj se je snemal na filmski trak, ki je moral na razvijanje v laboratorij. Rudi Omota, ki je poslušal posnetek, je ugotovil, da na enem delu ton pojenja oziroma mu niha frekvenca. Ker je bil perfekcionista, je hotel snemanje ponoviti. Toda oblastniki so od njega zahtevali, da obljubi, da bo ponovno verzijo naredil brezhibno. Ker tega ni mogel zagotoviti – bil je pač človek, ki v življenju nikoli ni dajal praznih obljub – je dejal le, da je treba

narediti še enkrat, pa bodo videli. Ni namreč vedel, kje je bila napaka pri prvem poskusu. Poleg tega ni bil povsem prepričan, da bo končano do državnega praznika. Dali so mu odpoved in ga razglasili za saboterja. To je v tistih časih pomenilo najmanj zaporno kazen in konec kariere. Tu pa se je znašla njegova zvesta sodelavka Emilija Soklič s Triglav filma, ki je poklicala na Elektro Ljubljana in izvedela, da je med snemanjem nihala električna napetost. Tako ga je delno oprala krivde, kakor je tudi sama obudila spomine na tiste čase v Štaderjevemu dokumentarcu. Kekca so predvajali na obljubljeni dan, zvočni zapis pa je dokončal neki študent. Omota se je pozneje zaposlil na inštitutu za elektrozveze, ki je imel takrat sedež v ljubljanskem Nebotičniku.

Mikrofon je skril v lestene

Kot priznava režiser filma *Rudi Omota: Prezrto poglavje slovenske kinematografije*, za katerega je na 7. slovenskem filmskem festivalu prejel posebno priznanje žirije, je imel na začetku več sogovornikov, na koncu pa je izbral takšne, ki so sodili v ritem celotne pripovedi. Po njegovem sta film obogatili Marta Rau iz Filmskega arhiva Republike Slovenije in Lilijana Nedić iz arhiva Slovenske kinoteke, ki jim je priskrbela od kinovstopnic in blagajniških spiskov Kina Uniona do drugih izvornih podrobnosti iz tistega časa. Nekaj legendarnih posnetkov Rudija Omote hranijo tudi na Radioteleviziji Slovenije. Med njegovimi podvigi ima zagotovo posebno mesto posnetek zadnjega, poslovnega koncerta Akademskega pevskega zbora, ki mu je leta 1941 v ljubljanski Unionski dvorani dirigiral France Marolt. Omota se je noč pred napovedanim kulturnim molkom pretihotapil v dvorano in v lestene skril mikrofon, da je posnel pesem Lipa zelenela je. Mojster še vedno hrani originalni zapis in je nanj najbolj ponosen, čeprav je po Štaderjevih besedah primerneje reči, da je vesel, ker mu je uspelo ujeti enega ključnih trenutkov v slovenski zgodovini.

Od radia do alarmne naprave

Mali Omota je pogosto kukal v fizikalno učilnico v ljubljanski Mladiki, kjer je bil do konca druge svetovne vojne dekliški licej. Učitelj fizike ga je kmalu vzel za pomočnika, da mu je pomagal pri pripravah na pouk, še kot mlad fant je na svoji doma izdelani aparaturi ujel radio Rim. Še bolj kot starši in sestri, ki so v sobo prihiteli poslušat radio Rim, so bili nad domiselnostjo mladega Ljubljančana vzhičeni udeleženci tehniškega sejma na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, kjer je sredi belega dneva ujel radio London. »Kako so me potem oblegali vsi trgovci!« V časih, ko se ničesar ni dalo dobiti, je Omotovo zanesenjaštvo šele dobilo krila. Sestavil je nekakšen prvi walkman, prenosni radio, s katerim se je bilo mogoče sprehajati po cesti. Domislica z dežnikom namesto antene pa je bila videti smešna predvsem v lepem vremenu. V Enciklopediji Slovenije sta Lilijana Nedić in Sergej Dolenc zapisala, da je Rudi Omota leta 1931 izdelal zvočno projekcijsko aparaturo za Kino Kodeljevo, kamor so prihajali na ogled filmov tudi iz Šiške, v naslednjih letih 35-milimetrsko tonsko snemalno kamero (svetlobni zapis zvoka), z izpopolnjeno kamero pa so leta 1938 posneli prvi slovenski zvočni filmi (Mladinski dnevi, leta 1938, Velika železniška nesreča pri Ozlju, 1940, O Vrba! 1940–45), ki jih je režiral Mario Foerster). Še istega leta je konstruiral montažno mizo za zvočni film, leta 1951 pa 35-milimetrsko kamero z magnetnim zapisom zvoka na perforiran filmski trak. Razvil je več aparaturo za zvočno obdelavo filmov in vodil njihovo izdelavo, ustvaril tehnično podlago za obdelavo zvoka za Triglav film, med drugim za prvi slovenski zvočni celovečerni igrani film Na svoji zemlji (1948), pozneje tudi za Viba Film. S sodelavko Emilijo Soklič sta v prostorih Slovenske filharmonije ustanovila elektroakustični laboratorij in ga vodila do leta 1984, tam so nastale denimo tudi zvočne aparature za nemškega proizvajalca Siemens, prilagojene za tropsko podnebje. »Ko sem ga vprašal, kako se je soočil z računalniki, mi je odgovoril, da se je ustavil pri analogni tehniki, ker je vedel, da bi ga, če bi lotil preučevanja digitalne tehnike, to preveč izčrpalo,« je pojasnil Štader in pristavil, da ima tudi doma več naprav, ki jih je sam izdelal, med drugim alarmno napravo in napravo za obračanje satelitskega

krožnika, ter da se družinska tradicija nadaljuje, saj je njegov vnuk eden najboljših inovatorjev za digitalno tehnologijo pri švedskem podjetju Ericsson.

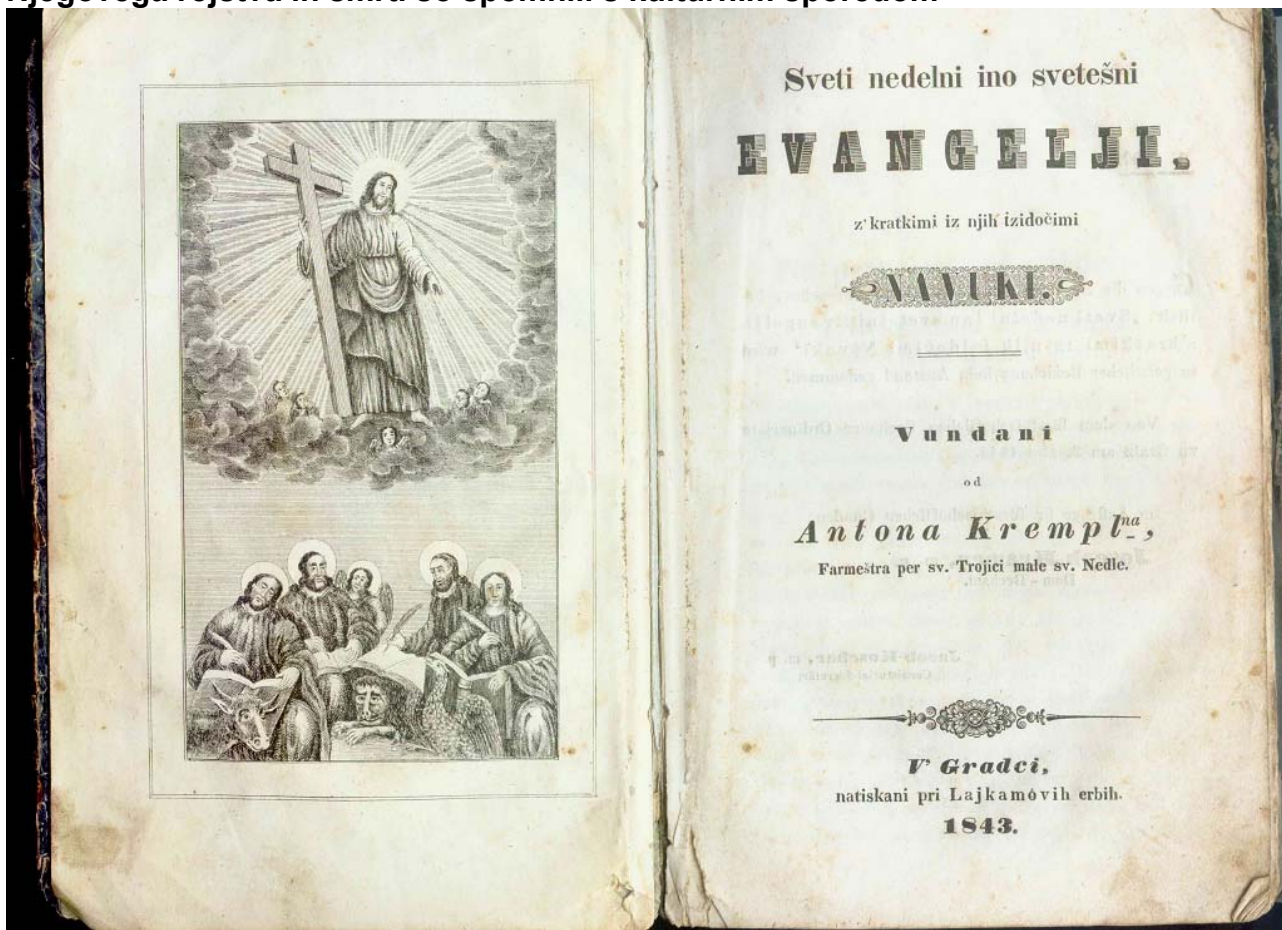
Rudi Omota ni bil član komunistične partije in tudi drugače ni bil po meri takratnih oblasti. Medtem ko so bili njemu podobni sodobniki odrinjeni v ozadje, se je on zaradi neizmernega tehniškega znanja in iznajdljivosti, saj je skorajda iz nič lahko sestavil celo boljše naprave kot v tujini, obdržal v javnosti. Oblastniki si niso mogli privoščiti, da bi izgubili takšnega mojstra. »Rudi se je političnemu vidiku izognil, zato sem v tem duhu tudi posnel film,« pravi Štader. Premiera dokumentarca bo prihodnji četrtek v ljubljanskem Kinu Dvor.

Saša Bojc

Dodatek urednice: Tudi uredništvo Informativnega GLASILA se veseli in čestita gospodu Rudiju Omoti za dragocene prispevke in iznajdbe na polju filma in zvočne tehnike! Na Švedskem živi njegov sin, Rado Omota, dolgoletni član uredniškega odbora pri slovenski reviji Naš glas ter avtor slovensko-švedske knjige **Slovenija od pradavnine do današnjih dni** (Stockholm, 1991), zato je zgornji prispevek še posebej zanimiv. Hvala.

Anton Krempl je pred 160 leti ohranjal slovensko besedo

Njegovega rojstva in smrti so spomnili s kulturnim sporedom

Knjiga »Dogodivšine štajerske zemle z posebnim pogledoma na Slovence«

Kulturno društvo Anton Krempl iz Male Nedelje, je v nedeljo, 16. januarja 2005, v cerkvi Sv. Trojice v Mali Nedelji, pripravilo svečanost ob 215 letnici rojstva in 160 letnici smrti duhovnika, nabožnega pisatelja in zgodovinarja, pesnika in narodnega buditelja Antona Krempla. Po spominski maši, ki jo je daroval oskrbnik župnije Mala Nedelja Tomi Roškarič, so v cerkvi, v kulturnem programu nastopali Godba na pihala in Mešani cerkveni pevski zbor Mala Nedelja, otroci in pevski skupna Fantje iz Male Nedelje. Svečani proslavi, za

katero ima zasluge znani ljudski pesnik, pevec in pevovodja Ludvik Rudolf, je sledilo veliko Malonedeljčanov, ki se na tak način spomnili moža, ki je v času ko so slovenščino zatirali opravil veliko poslanstvo.

Levo: Spomenik, desno portret Antona Krempla na stranskem oltarju v cerkvi Sv. Trojice v Mali Nedelji

Del okteta "Malonedeljski fantje" pod vodstvom Ludvika Rudolfa pripravljen na nastop na proslavi

Anton Krempelj je bil rojen 1790 v Poličkem Vrhu pri Gornji Radgoni. Kot duhovnik je služboval v Svetinjah pri Ormožu, Ormožu, Ptuj, Juršincih in od leta 1936 do smrti leta 1844 v

Mali Nedelji, kjer je tudi pokopan. Bil je zelo ploden pisec saj izšlo 15 njegovih knjig, kar je za tiste čase izredno veliko. Njegova najznamenitejša knjiga nosi naslov »Dogodivšine štajerske zemlje z posebnim pogledoma na Slovence«. S svojim literarnim ustvarjanjem in izdajanjem tiskanih knjig je tedanje neuko ljudstvo spodbujal k uporabi slovenskega jezika. Njegovo narečno pisavo je tedaj v svojih pesmih kritiziral dr. France Prešeren.

Ludvik Kramberger, G. Radgona

En slovensk H C Andersen

BOK / RECENSION

Ann-Mari Nyman

ann.mari.nyman@skol.se

Klassiker. / Efter Napoleons fall i början av 1800-talet förändrades Europas politiska karta. Wienkongressen skapade stormakten Österrike, som en garant mot fransk expansion i öster. I Österrike skulle slovakar, tjecker, ungrare, tyskar, italienare och slovenier samsas.

Det dröjde inte länge förrän olika nationella rörelser hotade att spränga sönder staten. Stormaktsförbundet - Österrike, Preussen, Ryssland och England - samlades regelbundet och tog sig rätten att intervensera om oroligheter uppstod någonstans. Upprorsförsöken slogs brutalt ner så fort de uppenbarade sig.

Skapade motstånd

Frans II, kejsare av Österrike, anförtrorde den politiska ledningen åt Metternich, som sedan satte sin prägel på kejsarens alltmer reaktionära regim. Statens överhöghet poängterades liksom den enskildes absoluta plikt att underordna sig. Men förtryck skapar motstånd och de nationella upprorsrörelserna blev allt fler.

I denna oroliga tid levde författaren Fran Levstik. Han föddes 1831 i en by några mil utanför Ljubljana i Slovenien, som då hörde till Österrike. Efter universitetsstudier drog han sig fram som informator.

En för makthavarna misshaglig diktsamling hade medfört svårigheter för honom, så någon akademisk karriär blev det inte. Så småningom fick han anställning som skrivare vid Lyceibiblioteket i Ljubljana. Vid sidan

av arbetet skrev han dikter, satirer, recensioner och humoresker för olika tidskrifter. Separat utkom endast en volym.

Nationalpoet

För det nutida Slovenien är Fran Levstik en nationalpoet. Hans saga **Martin Krpan från Vrh** är en allegorisk berättelse med djup betydelse. Den publicerades först i en tidskrift 1858, men det var inte förrän efter Levstiks död, som den blev uppmärksammasad. Sagan är känd och älskad i Slovenien och har översatts till flera språk.

Nu finns den i svensk översättning av Torsten Sjöfors. Språkdräkten är något ålderdomlig, som för att skapa en bild av en annan tid. Sagan i sig handlar om den omåttligt starke Martin Krpan, som hämtas av själve kejsaren till Wien för att kämpa mot en jätte och rädda hela landet.

Allmänmänsklig

Martin Krpan är en slug person och är inte rädd att utmana kejsaren, när denne försöker lura honom. Jag ska inte avslöja för mycket, men som i alla sagor går det väl för hjälten. Det är en trivsamt och rolig historia som kan läsas av både stora och små.

Var och en kan dock räkna ut att sagens innebörd är djupt allmänmänsklig. Det handlar om vikten av att stå vid sitt ord men också om den vanliga människans klokhets gentemot överheten.

Boken är rikt illustrerad med uttrycksfulla bilder av Tone Kralj, som föddes 1900 i samma trakt som Levstik. Tone Kralj ägnade sig mycket åt monumentalt kyrkomåleri. Han

Författare: Fran Levstik

Titel: Martin Krpan från Vrh

Illustrationer: Tone Kralj

Översättning: Torsten Sjöfors

Förlag: Nydeå

Illustrationerna av Tone Kralj ger en extra dimension åt sagan om Martin Krpan.

var även en framstående porträttmålare och gjorde illustrationerna till Levstiks saga vid mitten av 1950-talet.

Bilderna väcker mina minnen från barndomens sagoböcker. De är på

något sätt tidstypiska med sina mustiga färger och stora detaljrikedom.

Torsten Sjöfors, som inte bara översatt, utan även utverkat tillåtelse av Tone Kraljs dotter att använda sig av

konstnärens bilder, kan bara gratuleras för sitt gedigna arbete. Fast hur man uttalar ortnamnet Vrha, kan jag inte klura ut, trots anvisningarna som Torsten Sjöfors tillfogat i boken.

Källa: Sydsvenskan 2005-02-26 (Lotta Karlin)

-stina

KADAR SE CICIBAN CMERI

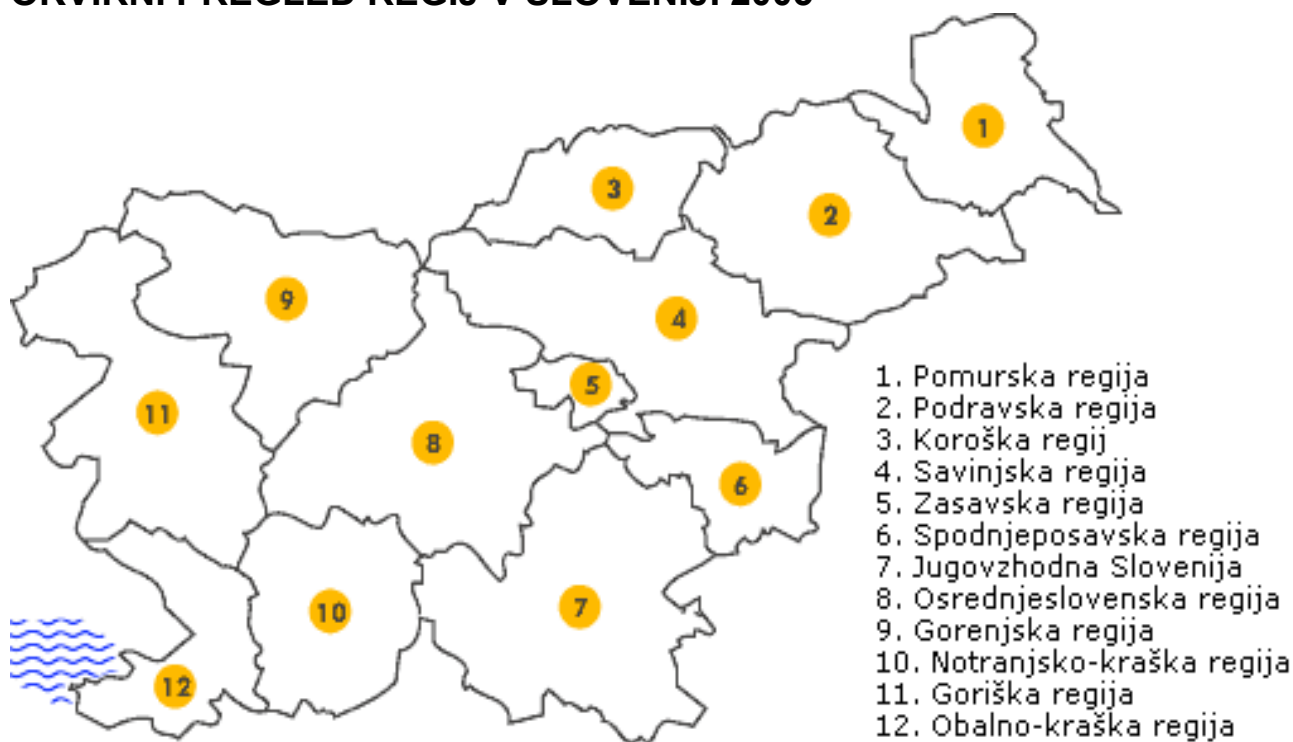
Oton Župančič

Ciciban se cmeri
za dve mili jeri.
Hitro, hitro meh za smeh,
vleci ga po vseh kosteh,
mêci ga ob tla, pod strop,
in ob steno, hop, hop, hop!
Pok! - se meh razpoči,
smeh iz njega skoči.

OKVIRNI PREGLED REGIJ V SLOVENIJI 2005

Vir: IT 2005

Nova knjiga / Ny bok

Sporočam vsem, ki jih to zanima, da je izšla knjiga Frana Levstika "Martin Krpan z Vrha" v švedščini, z barvnimi ilustracijami Toneta Kralja. Prevedel: Torsten Sjöfors. Založba: Nydeå Förlag, Lönsboda, tel 0479-50058. Cena: 125 kron + poština 33 kron. Če vas je več v istem kraju, ki boste naročili knjigo, bo poština po izvodu cenejša.

Information för alla intresserade. En slovensk saga "Martin Krpan från Vrh" av Fran Levstik har kommit ut på svenska. Illustrationer av Tone Kralj. Översättning: Torsten Sjöfors. Nydeå Förlag, Lönsboda, tel 0479-50058. Pris: 125 kr + porto 33 kr. Om flera gör en beställning tillsammans blir portot lägre per bok, förutsatt att de skickas till samma adress.

Prijetno branje! Trevlig läsning!

Brane Kalčevič

Den 18 & 19 mars 2005 kommer teater SNG, Nova Gorica med sin uppmärksammade föreställning "I väntan på Godot" till Studion, Göteborgs Stadsteater. Biljetterna släpps tisdag 15/2. Föreställningen som spelas på slovenska är textad på svenska. För ytterligare information:

<http://www.stadsteatern.goteborg.se/repertoar/sluss.asp?fst=godot>

Elin Högberg, Marknadsavdelningen

Göteborgs Stadsteater

Box 5094, 402 22 Göteborg

phone:+46 (0)31- 61 50 73

fax:+46 (0)31- 61 51 07

e-mail: elin.hogberg@stadsteatern.goteborg.se

<http://www.stadsteatern.goteborg.se>

Vir: lipovlist@omnibus.se

Franko Luin

SLOVENCİ NA ŠVEDSKEM Izšla je nova, dokumentarna knjiga, monografija Avguštine Budja v slovenskem jeziku. Knjiga je na 540. straneh, vsebinsko zelo bogata. V njej so zajeti prispevki in številne fotografije vseh slovenskih društev in mnogih posameznikov na Švedskem. Naročite jo lahko preko uredništva **Informativnega GLASILA** tel. 0418-269 26 ali budja@bredband.net. Cena posameznega izvoda knjige je **395 kron** ali **10 500 tolarjev** plus stroški poštne.

AUGUSTINA BUDJA

Monografija
**SLOVENCİ
NA
ŠVEDSKEM**

**OKVIRNO
ZGODOVINSKI
PREGLED**

*En monografi på slovenska om
SLOVENER I SVERIGE
I ett globalhistoriskt perspektiv*

Novice iz Slovenije

Vlada je v četrtek potrdila predlog uredbe o določitvi dohodkov verskih delavcev z naslova razmerja z versko skupnostjo. Tiskovni urad Slovenske škofovske konference je pojasnil, da je potrebno ločiti duhovnikove osebne prejemke od dohodkov, ki jih ima župnija kot pravna oseba. Vsi prejemki, ki jih dobivajo duhovniki - izjema so le nekatere pristojbine kot naprimer cerkveni pogreb - so prostovoljni darovi vernikov in ne pomenijo plače za storitev. Duhovniki so v skladu s kanonskim pravom dolžni maševati za ljudi, tudi če za to ne bi prejeli daru. Opravljene maše zato ne morejo biti osnova za dohodke. Darovi kot taki ne morejo biti obdavčeni. Dejstvo je, da bodo duhovniki odslej imeli manj administrativnega dela. Do zdaj so namreč oddajali kvartalne napovedi in plačevali akontacijo dohodnine, ki so jo v večini primerov kasneje prejeli nazaj, saj niso prejeli toliko dohodkov, da bi jo bili upravičeni plačevati.

TV Slovenija je poročala, da so v uredništvo prejeli overjeno izjavo nekdanjega državnega sekretarja na gospodarskem ministrstvu Borisa Šuštarja, v kateri ta trdi, da so ga najvišji predstavniki LDS leta 2000 z izsiljevanjem prisilili, da jih je več mesecev oskrboval z zaupnim gradivom Bajukove vlade. Dokumente naj bi fotokopirali na ministrstvu za gospodarske dejavnosti in jih v zaprtih pisemskih ovojnicah izročali Gregorju Golobiču in Antonu Ropu.

Predsedujoči Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi, slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, je za svojega osebnega predstavnika za Srednjo Azijo imenoval poslanca v Evropskem parlamentu Alojza Peterleta. Slednji je minuli teden Rupla že spremljal v Kazahstan in Uzbekistan, kjer se je predstavil vodilnim predstavnikom teh držav. S tem so dali nov zagon programskim aktivnostim organizacije v omenjenem območju ter izpostavili pomen, ki ga OVSE pripisuje sodelovanju s petimi srednjeazijskimi državami.

V ponedeljek, 21. februarja, smo obhajali mednarodni dan maternega jezika. Kot vemo korenine slovenskega jezika segajo v čas, ko so nastali Brižinski spomeniki. Leta 1550 je Primož Trubar s Katekizmom in Abecednikom utemeljil knjižni jezik, o svoji materinščini je precej pisal pisatelj Ivan Cankar; v Kurentu lahko preberemo, da so bogatejši drugi jeziki, "pravijo tudi, da milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo - ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja". Ob dnevu maternih jezikov so na skednjo Škrabčeve domačiji v Ribnici predstavili knjigo Čas in dejanje v jeziku, ki sta jo napisala Matejka Grgič in Igor Žagar.

Vir: Radio OGNJIŠČE (IT)

Izdajatelj / Utgivare:**Slovenska zveza / Svenska riksförbundet i Sverige**

Box 237, 261 23 LANDSKRONA

Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

KK SLOVENIJAc/o Rudolf Uršič
Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49**IVAN CANKAR**N.Långgatan 93
33330 Smålandsstenar
Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15**SD SIMON GREGORČIČ**Scheelegatan 7
731 32 Köping
Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44**KD SLOVENIJA**Vallmovägen 10
293 34 Olofström
Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85**SLOVENSKI DOM**Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Preds.: Jože Zupančič, 031-98 19 37**SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO**c/o Barač, Päärpsv 37
256 69 Helsingborg
Preds.: Milka Barač, 042-29 74 92**SLOVENSKA AMBASADA**Styrmansgatan 4
114 54 Stockholm
08-662 94 37, 08-662 94 36**SKD FRANCE PREŠEREN**Box 5271
402 25 Göteborg
Ladislav Lomšek, 031-46 26 87**SKD PLANIKA**V:a Hindbyv 18
214 58 Malmö
Ivanka Franceus, 040-49 43 85**SD LIPA**BOX 649
261 25 Landskrona
Lazukič Andrej, 042-702 69**SLOVENSKO DRUŠTVO V STHLM**BOX 832
101 36 Stockholm
Kristian Mlakar, 08-550 65 708**PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM**c/o Bencek-Budja, Hantverkarg 50
261 52 Landskrona
Augustina Budja, 0418-269 26**SLOVENSKA KATOL. MISIJA**Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 031-711 54 21**VELEPOSL. KRALJEVINE ŠVEDSKE**Ajdovščina 4/8
SI - 1000 Ljubljana, Slovenija
(+386) 01-300 02 70**Tisk / Tryckeri: Tryckhuset; COMAR-PRINT AB, Landskrona**